

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28— Cor.
 Pe jumătate an . . . 14—
 Pe 3 luni . . . 7—
 Pe o lună . . . 2 10—
 Numărul poporal:
 Pe un an . . . 4— Cor.
 Pe jumătate an . . . 2—
 Pentru România și
 America . . . 10— franci.
 Numărul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe an
 40 franci.

ROMÂNUL

REDACȚIA

și ADMINISTRAȚIA:
 Strada Batthyányi Nrul 2.

INSERTIUNILE

se primesc la adminis-
 trație.

Mulțămite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fileri.

Manuscrisurile nu se în-
 napoiază.

Telefon pentru oraș, co-
 mitat și interurban Nr. 730.

Rusalii

Sărbătoare sfântă și mare, plină de tainic înțeles. Sărbătoarea primăverii, sărbătoarea puterii neînvinse a adevărului, care drege viața neamurilor și peste toate minciunile și peste toate nedreptățile și volnicile trecând ajunge la biruință, căci este mai mare puterea adevărului, decât toate tăriile mișeliilor trupești ale firii omului.

„Și dacă s'au făcut glasul acesta, s'au adunat mulțimea și s'au turburat, căci auzia fiecare pre ei grăind în limba sa. Și iară se spăimânta toți și se mira zicând unul către altul: au nu iată toți aceștia, carii grăiesc, Galilieni sunt. Și cum fiecare auzim limba noastră, în carea ne-am născut?”

Este simbolul puterii celei mari a adevărului minunea aceasta. Adevărul rostit în orice limbă, el este înțeles de sufletul omenesc, care este unul și același, orice haină ar fi îmbrăcat. „Partanii și Midenii și Elamitenii și cei ce locuiesc în Mesopotamia, în Iudea, și în Capadochia, în Pont și în Asia, în Frigia și în Pamfilia, în Egipt și în părțile Libiei cele de lângă Chirinea și nemernicii Romani și Jidovii și veneticii”. Toți au înțeles cuvântul adevărului.

Nu străbate ușor, căci dat este omului, ca prin suferință numai să ajungă la lumina cunoștinței binelui și lumina cunoștinței adevărului, numai cu multă trudă și greu luptând străbate prin besna groasă a întunerecului, în care se zbate sufletul omenesc încătușat în robia multelor patimi ale trupului păcătos.

Luptându-ne în rău pentru bine din generații în generații se tot adaugă câte-o firică la zidirea măreață a culturai adevărate, din care izvoarește libertatea, izvorul unic al tuturor fericirilor omenești. Cultura o simbolizează limbile de foc, cari s'au lăsat din Cer asupra capetelor sfinților apostoli, propovăduitori ai adevărului, ai libertății omenești, ai iubirii de aproapele, esența învățătorului Christos.

E primejdioasă pentru apostoli vestirea adevărului, căci răutatea potrivnică nu cunoaște îndurare întru prigonirea dușmanilor ei. Au suferit foame și sete și arșița soarelui și gerul cumplit și moartea chinuitoare, dar cei însuflețiți de duhul sfânt al adevărului le-au primit toate cu zâmbetul dulce al convingerii tari despre adevăr și la urmă ei au învins.

În ziua aceasta sfântă și plină de tainic înțeles gândul nostru se înseninează privind faptele și viața acelor, cari au pățimit pentru dreptate și pentru adevăr, și în fața tuturor răutăților, cari se pun zăgaz puternic împotriva sfințelor noastre nizuinți, cu sufletul senin ne întărim în credințele noastre de bine și în hotărârea bărbătească de a aduce lupta înainte pentru dreptatea răpită dela noi și dela scumpul nostru neam.

Intr'o picătură de apă se reoglindește soarele întreg și dreptatea celui mai de pe urmă muncitor asuprit și nedreptățit și exploatat este — dreptatea lumii. Nu suntem noi, ceice luptăm pentru dreptatea poporului românesc din țara aceasta, nu suntem apostoli aleși de Dumnezeu pentru izbăvirea lumii, dar simțim în sufletele noastre scânteia hărăzită dela acei

apostoli spre a ne lupta aci în lumea asta mică în contra nedreptății și pentru adevăr, în care se resfrânge nedreptatea și adevărul lumii întregi.

Luptând pentru liberarea poporului românesc, luptăm pentru însuși principiul libertății. Va veni vremea, căci trebuie să vie, când toate neamurile acestei nefericite țări, în care trâm vor înțelege cuvântul nostru rostit în limba românească pentru libertate, căci darul sfânt al libertății se va cobori asupra noastră și vor înțelege Partanii și Midenii și Elamitenii și vor înțelege toți cuvântul adevărului mântuitor din noaptea cea neagră a sclăviei tuturor.

În fața dușmanilor de veacuri, cari din stâncile minciunii și răutății au zidit cetatea robiei noastre, vom duce lupta înainte rostind fără odihnă cuvântul adevărului și picăturind în sufletele fraților noștri zi de zi scânteia hotărârii de a se înșira în rândurile cetelor luptătoare pentru dreptate. Nu avem altă putere, decât puterea scrisului și a cuvântului și ne dăm bine seama, că mulți dintre noi, cari am luat asupra noastră sarcina grea a apostoliei, vor fi zdrobiți și vor trebui să cadă jertfă încununându-se cu amara cunună a martiriului, dar bucuroși aducem jertfa chiar și cea mare: a vieții, căci simțim în piepturile noastre porunca cea înaltă a Dumnezeirii poruncindu-ne să mergem înainte.

Vedem frații rătăcind în întuneric și cele mai dureroase ne sunt ranele primite dela dânsii, dar nu ură va fi răsplata noastră, ci mai vărtos iubindu-i vom demorți gheața sufletelor rătăcite și nu vom

Un repertoriu teatral pentru diletanți

de Horia Petra-Petrescu

— Introducere —

Am fost întrebat de nenumărate ori din partea diletanților de prin orașele și satele noastre, dacă nu știu să le dau sfaturi la alegerea pieselor teatrale potrivite pentru o scenă de diletanți. Ca să poată trage foloase o parte mai mare a publicului nostru, public vre-o câteva observații ale mele în foiletonul acestui ziar românesc, dorind să fac și eu un modest serviciu mișcării noastre teatrale.

De astădată recomand o farsă ușoară de *Locusteanu*, într'un viitor foileton o dramă într'un act, tradusă de *Iosif*, într'altul o comedie pentru meseriașii noștri și așa mai departe.

Vreau să fiu bine înțeles: sunt sigur, că o adevărată mișcare teatrală, cu emoții artistice de prima ordine, vom putea-o câștiga numai cu ajutorul unei trupe de actori de profesie, dar sunt tot atât de conștii și de misiunea frumoasă și laudabilă a unei trupe de diletanți îndemânatici, care pregătește terenul curentului teatral contemplat pentru mai târziu.

Dacă însemnările mele de acum vor fi primite cu bunăvoință din partea publicului, o să le adun într'o broșură ca să poată fi mai ușor la îndemâna oricui va vrea să le consulte. Cred că această lucrare poate fi o acțiune preliminară a canonului de piese teatrale, proiectat de mulți ani de zile din partea societății noastre teatrale.

Numai viitorul va putea adevăra, dacă am avut mâna norocoasă sau nu.

Fiindcă îmi este peste putință să cunosc toate piesele teatrale cari au apărut la noi, piese, cari sunt potrivite pentru diletanți, rog pe autori și casele editoare să îmi trimită ce cred că m'ar putea interesa, pe adresa mea la ziarul „Românul”, cu observația: pentru repertoriul teatral.

Văd, că și la alte neamuri se urmează același procedeu. Cunosc chiar reviste germane, cari recomandă numai pentru diletanți piese teatrale potrivite. În aceste reviste se discută cum se face scenariu, cum se croiesc costumele și alte întrebări. Nouă nu ne dă mâna să edităm astfel de reviste, noi trebuie să ne mulțămim cu notițe mai mărunte răspândite ici-colea prin foile și revistele noastre.

Ca să fiu complet, amintesc aici, că întrebările referitoare la fiecare piesă în parte, va să zică formularul întrebărilor, l-am împrumutat din broșura volantă desp.e „teatrul de diletanți” a societății „Dürerbund”, adăogând și dela mine câteva.

Piese alese și recomandate de mine, au, pe lângă unele calități, cari le relev, și favorul că s'au tipărit în ediții ieftine.

Aceasta este o condiție principală, căci cărți mai scumpe cu greu pot să se răspândească și la țară. De aceea am consultat bibliotecile noastre ieftine: „Biblioteca pentru toți”, „Biblioteca de popularizare” (apusă), „Biblioteca Socec”, „Biblioteca Șaraga” (apusă), „Biblioteca teatrului național”,

„Bibl. societății noastre de teatru”, etc., voind să dau de piese, cari se poată fi cumpărate în mai multe exemplare din partea diletanților. (a 30—60 b.) Ar fi misiunea societății noastre de teatru să faciliteze răspândirea acestor exemplare și să contribuie la republicarea pieselor, cari se află în câte o revistă, care se procură mai cu greu. Așa d. e. ar fi bine să se publice din nou drama într'un act a lui *Zah. Bârsan* „Jurământul” din „Viața românească”. Acesta e un singur exemplu, pe lângă multe altele, cari s'ar putea înșira.

Mă gândesc astfel la bunele servicii, cari s'ar putea aduce învățătorului și preotului dintr'un sat românesc, dacă doresc un sfat binevoitor din partea competentă și cred cu tărie, că și mișcarea noastră teatrală ar prinde putere, dacă sfaturile acestea ar fi adunate sistematic într'un mănunchiu. Eu cred, că terenul există, numai noi să ne dăm seama de existența lui.

Traducerea din prof *Volkelt*, care o public acum în „Românul”, cred că va da puncte de mănecare interesante acelor, cari au interes pentru teatrul strein.

De acolo putem învăța multe și pentru un viitor teatru al nostru. Notițele de față, scrise pentru folosul nemijlocit al trupelor noastre de diletanți — instituite cu multă perseverență de entusiastul director teatral al Soc. noastre de teatru, — d. A. *Paul-Bănuțiu* — cred, că vor prinde bine mișcării noastre teatrale mai modeste.

înceta zbućumările noastre până în ziua, când spălați de rugina patimelor păcăto-sului trup, toți Români se vor înșirui cu sfântă și frățească hotărîre la lupta pen-tru libertatea tuturor.

Mulți vor fi, cari văzând greutățile fără seamăn a luptei celor slabi și puțini împotriva celor tari și mulți, la mijloc de cale vor pierde credința în triumful ade-vărului și obosiți și chinuți se vor da la o parte, ori chiar orbiți de păcat se vor da slujbași dușmanilor, dar toți, câți au luat asupra lor datoria apostoliei, în ziua această sfântă și de adânc înțeles, adu-că-și aminte pilda încărunțitului Petru Apostolul.

De groaza întunecatului Impărat fu-gise din cetatea Romei voind să scape de chinuri și groazele morții. Ci în faptul zilei pășind pe cale iată se face lumină mare înaintea lui și privind îl vede pe Domnul, blând, cum îl cunoscuse, cu fața lui mărturie chinurilor suferite pentru mân-tuirea lumii. Isus era și aținând calea a-postolului, care fugise înaintea suferințelor, i-a zis cu vocea lui dulce și blândă: Unde mergi, Petre? Și iar a zis: Intoar-ce-te?

Și s'a întors în cetate Apostolul și a suferit cu gândul la Domnul moartea cea mai îngrozitoare, dar din suferințele lui s'a zidit temelie în veci nebiruită a bise-ricii adevărului și a dreptății.

În ceasul, când va trebui să golim și noi paharul suferințelor pentru dreptate, ne va întări gândul, că nu este învingere fără luptă și că primăvara libertății nu poate să vie, decât numai după iarna grea a suferinței pentru libertate.

Ecce Mangra!

de dr. V. Branisce

Culmea frivolității o atinge părintele vicar dela Oradea-mare când prezentează pășirea sa ca deputat „cu program al partidului muncii“ la 1910, drept efluxul acelor consfătuiri confidentiale, cari au avut loc la 1894 la Arad în locuința profeso-rului de atunci Vasile Mangra, la cari a luat parte și fericitul Alex. Mocsonyi, prezentând — bine înțeles — și aici fals atitudinea fericitului Mo-csonyi, când îi atribue, că ar fi cerut ca partidul național român să recunoască „necon condiționat“ de legală și constituțională situația creată în stat, ceea ce nu e adevărat.

Din pasagiile citate în p. II. ale acestor con-statări se pot vedea limpede tocmai acele condi-țiuni, dela cari a condiționat totdeauna Alex Mo-csonyi — în discursurile sale numeroase și arti-colii săi — domnia adevărată a legilor și nefal-sificata viață constituțională a Ungariei.

Și nu ni-e permis a presupune la păr. Man-gra, că aici ar fi vorba despre un „lapsus“ al memoriei, căci tocmai în mâna lui Mangra se află actele acelor consfătuiri confidentiale din 1894 și prin urmare prea bine știe, că n'a fost vorba de recunoașterea „necon condiționat“ ca legale și constituționale a stărilor din Ungaria, ci numai de recunoașterea „fără rezervă“ a unei anumite stări și adecă a stării create prin uniunea Un-gariei cu Ardealul. Numai despre aceasta era vorba, fiind în dezbateri chestiunea, că putem considera, în urma modului cum s'a făcut uniunea, de le-gală dieta din Budapesta, da sau ba?!

Prea bine le știe aceste păr. Mangra și to-țuși le întortochiază anume. Și tocmai păr. Man-gra a fost cel ce a combătut mai vehement punct-ul de vedere al lui Mocsonyi, susținând o cam-panie urâtă în ziaristică, și totuși are acum cu-ragiul a deduce din acea poziție principială a lui Mocsonyi, intrarea sa — după 15 ani — în par-tidul muncii!

Las la judecarea fiecărui om nepreocupat acest mod de procedare al deputatului muncii Mangra.

Mulți din generația zilelor noastre vor ră-mânea surprinși la vestea, că Alex. Mocsonyi a luat parte la consfătuiri în locuința părintelui Mangra.

Este fapt, că la 14 și 15 Oct. 1894 a pre-zidat fericitul Alex. Mocsonyi la Arad în locuința părintelui Mangra ședințele comisiei de 14 ex-mise de adunarea confidentială din 29 Sep-temvrie, ținută tot la Arad, în scopul ralierei tu-turor șirelor partidului și creării posibilității, ca Alex. Mocsonyi să primească conducerea par-tidului.

Rostul acestor consfătuiri și consultări in-time a fost următorul:

La 1292 — când cu „Memorand-ul — ne-am divizat în două tabere: în „memorandiști“ și „antimemorandiști“.

La 1894 — pertractându-se procesul „Me-morand“-ului, am luat „antimemorandiști“ asu-pra-ne apărarea „memorandiștilor“ în fața Curții cu jurați din Cluj — Mai 1894 — dând astfel o eclatantă dovadă a „solidarității“ naționale față de prigoniri și spulberând nădejdile celor ce cre-deau, că prin nenorocita expediție memorandistă s'a spart unitatea de partid a Românilor.

În Iulie 1894 a fost întemnițat comitetul, care a lăsat în locu-i un comitet supletoriu. A-tunci a ajuns păr. Mangra în comitet.

Dorința generală era, ca după întemnițarea comitetului, să se înfăptuiască o închegare și mai strânsă a șirelor. Și în deosebi se doria, ca Alex. Mocsonyi să primească conducerea comitetului național. În scopul acesta am intermediat între-vederi între Alex. Mocsonyi și mandatarii comi-tetului întemnițat Vasile Mangra și dr. George Popovici.

Fericitul A. Mocsonyi cu mai multă expe-riență și mai mare cunoștință de oameni, nu-și promitea nici un rezultat dela aceste întrevederi. Noi însă am insistat pe lângă dânsul, până ce a cedat și a fixat punctele pe baza cărora poate primi conducerea. Aceste sunt celebrele „puncte dela Copșa“, a căror motivare zace în vremile de atunci. Urma a dovedit, că Al. Mocsonyi a avut dreptate.

Îndată ce s'au început tratativele, s'au în-ceput și intrigile — menajate din București — și înainte de a se termina formal tratativele, s'a convocat, pe ruptul capului, adunarea din 28 Noemvrie la Sibiu, contra căreia a fost silit Alex. Mocsonyi a lua poziție cu celebrul său ar-ticol: „Graba strică treaba!“.

Sfârșitul a fost campania reînnoită contra lui Mocsonyi și a aderenților săi, pe cuvânt că

„Nevasta lui Cerceluș“.

Prima piesă teatrală despre care vreau să vorbesc, este o farsă într'un act „Nevasta lui Cerceluș“, scrisă de d. P. Locusteanu și jucată pe scena „Teatrului național“ din București. (Premiera în 18 Oct. 1910).

Vorbesc despre farsa aceasta cu atât mai multă plăcere, fiindcă am văzut-o reprezen-tată de o trupă de diletanți de-ai noștri la o „Convenire socială“ sub auspiciile „Asocia-țiunii“ și am fost martor la efectul farsei amintite.

Observațiile mele referitoare la reprezen-tarea aceasta, cred că pot interesa și pe alții, de aceea le comunic și în foiletonul de față

Ca să fie orientați pe deplin diletanții no-ștri de prin orașe asupra amănuntelor farsei ace-steia, las să urmeze răspunsul la vre-o câteva în-trebări, cari se impun

Reprezentarea: mai potrivită pentru un oraș. Reprezentarea la țară n'ar avea afăta efect

Durata: Farsa ține 20—25 de minute.

Persoanele: 6 persoane: 5 bărbați, 1 fe-meie.

Scenăria: un birou într'un minister. Două mese lungi de lucru. Pe perete un telefon. O odaie simplă cu trei uși.

Costume: simple de cancelarie. Doamna: o toaletă de stradă

Editura: „Biblioteca teatrului național“ (ed Minerva) No. 12. preț 30 bani. Se poate cum-păra la librăriile noastre

Observații: Autorul își rezervă dreptul de reprezentare a farsei. Față de stările noastre cul-turale, e aproape sigur, că autorul se va bucura de câte ori va fi rugat să permită reprezentarea operei sale

Cuprinsul este, pe scurt, următorul:

Cerceluș, funcționar într'un minister, e crai-don mare. Noptile nedurmite, petrecute în chef, se țin lanț. Ca să o scoată la cale cu superiorul său, se vede silit să mințescă: că nevastă-sa și-a rupt ba un picior, ba o mână, ba că trebuie să o îngrijească din cauza altor accidente — tot scuze pentru absențele sale numeroase. Un coleg al său spune adevărul, când susține: „Nevasta lui Cer-celuș e invizibilă! Ea numai s'aude! De văzut nimenea n'o poate vedea!... Trăiește par'că nu-mai pe sub pământ, ca o cârțiță!... Așa acciden-toasă femeie n'am mai văzut!“ Într'o zi primește șeful lui Cerceluș o scrisoare:

„Doamnă Codin. Iartă-mă, te rog, n'am avut încotro A trebuit să lipsesc. Mi-s'a întâm-plat o mare nenorocire! Nevastă-mea a căzut în pinișă. Tot trupul îi e numai o rană. Amân-două picioarele i-s'au rupt. Nu mai știu unde mi-e capul! Măine viu. Al d-tale Gică.“

Intreg hazul farzei zace în desfășurarea ac-țiunii ce urmează: Doamna Cerceluș în persoană se prezintă în biroul hărbatului ei, sănătoasă tun și întreabă pe superiorul biroului, unde e Cerceluș, căci nu l'a văzut de două zile! De aici în-colo o serie de scene hazlii, cari pot distra un public de al nostru: superiorul lui Cerceluș, curte-

zan, funcționarii Mitică și Nae, plini de ghidușii și — tot la cinci minute — apariția unui biet „om năcăjit“, care se roagă să i-se rezolve niște afaceri urgente, dar care e respins totdeauna ori pe motive ridicole.

Cerceluș se aude că vine — camarazii se gândesc să-l tragă pe sfoară: ascund pe neva-stă-sa după o ușe și lasă pe Cerceluș să pove-stească cu fața amărită și cu glas înecat de la-crâmi, maaarea nenorocire cu nevastă-sa. Condo-lențe suute din partea lor. Scena e grotescă.

Când apare nevasta lui, își pierde Cerceluș capul. Dar prinde curaj: și-o recomandă ca o soră de a sa, ca domnișoară. Mitică se declară imediat curtezan înfocat și-i cere chiar și mâna, după câteva minute, spre marea dilemă a bietu-lui Cerceluș. Ajunge la ultima ratio omul strâns cu ușa: ia *venin*. Adecă mai bine zis, *bicarbonat de sodiu*, pastile albe, cari să aibă aparența veni-nului. În fața morții simulate toți îi sar într'aju-tor, toți îl iartă.

Cerceluș prinde ocazia: sare în sus sănătos și cade în brațele fericitei sale neveste, fericită că-l vede iarăși în picioare. Tablou!

O farsă nu trebuie să o ju eci cu severitate prea mare. Firește — situații hazlii, peste cari treci repede, — dar cari îți pot procura câteva momente de veselie, dacă sunt descrise și jucate bine.

În „Nevasta lui Cerceluș“ e condusă scena cu desteritate. Întrebările și răspunsurile se suc-cedază cu ușurință, unele sunt de spirit. Iți a-

Mijlocește bani

pe ipotecă, amortisare
și cu cambii pe moșii, ori
case de chirie, sub condițiile
:: cele mai favorabile ::

Sücs F. Vilmos

Arad, Karolina-utca nr. 8.

□ Casă proprie lângă filiala poștală. □

e în solda „guvernului român“ (=conservator) care voiește să aservească pe Români... guvernului maghiar! Lozinca răsuflată a celor ce căutau să creeze d-lui Sturdza din chestia națională treaptă de a ajunge la guvern cu un ceas mai înainte.

În nr. 256-259 ai ziarului „Dreptatea“ din 1894, am publicat cu semnătură patru articoli, în cari am încercat să elucidiez situația, spunând cât era posibil a spune atunci.

Articolii mei au avut efect. În nr. 258 al „Tribunei“ din 1894, îmi răspunde d. Sturdza cu un articol pe care apoi l-a deszis la Iași, după ce a ajuns la guvern; în nr. 261 al „Tribunei“ din 1894 îmi răspunde d. E. Broteși în nr. următor (262) începe păr. Mangra o serie de trei articoli sub sonorul titlu „Lumină să se facă“ (în numerii 262, 263 și 265 ai „Tribunei“ din 1894).

Profit de articolul al doilea al păr. Mangra ca să reproduc contra lui Mangra de astăzi pe Mangra dela 1894, ca cel din 1894 să desmintă pe cel din 1911.

Iată cum enarează păr. Mangra istoricul acelor consfătuiri:

„Comitetul întemnițat; activarea și funcționarea partidului în general interzisă prin ordinul ministerial; situațiunea aceluia, cari au luat moștenirea comitetului întemnițat, agravată astfel prin o mulțime de complicațiuni nouă: Quid nunc?”

Atunci, la dorința celor mai competenți, eu și amicul meu dr. Gheorghe Popoviciu, protopopul Lugoșului, am primit însărcinarea, ca să intervenim la d. dr. Alexandru Mocsonyi, să-l consultăm și totodată să-l angajăm pentru o acțiune comună și solidară, în fața situației create partidului național.

Consultările cele dintâi cu domnul Mocsonyi le-am avut pe la începutul lunii lui Septembrie a. c. în Sibiu și le-am continuat la reîntoarcere, din Sibiu până la Copșa pe tren. Și fiindcă d. Mocsonyi nu numai mă autorizase, dar mă însărcinase anume, cu să comunic cu cei competenți și cu alți fruntași vederile și opiniunile sale, până la plecarea trenului, în Copșa eu le-am reasumat pe o hârtie, apoi le-am citit domnului Mocsonyi în prezența domnului dr. Popoviciu.

Vederile d-lui dr. Mocsonyi relativ la poziția partidului național sunt:

1. *Susținerea și continuarea luptei politice pe baza programului național, dar pe teren legal și strict constituțional.*

2. *A urma o politică națională independentă de orice înrăurire externă.*

3. *A schimba tactica și spiritul luptei politice, fără a enunța desavuarea formală a direcțiunii și activității de până acum a comitetului.*

Dela acceptarea acestor vederi din partea factorilor competenți, cu care am fost autorizat să le comunic, a făcut pendentă d. dr. A. Mocsonyi participarea sa la conferențele noastre intime și confidentiale în interesul partidului.

Ele însă nu au fost primite din motivele. că: partidul național și în trecut ca și în prezent, numai pe teren legal și constituțional a stat și a luptat: n'a stat sub nici o înrăurire externă, din contră a respins prin declarațiunile categorice ale comitetului orice ingerență străină în direcțiunea sa politică.

Ear schimbarea tacticii și a spiritului în lupta politică nu a primit-o, pentru că, deși nu s'ar enunța desavuarea formală a comitetului, prin această schimbare s'ar desavua însă în fond toată direcția și activitatea politică a partidului și îndeosebi a comitetului întemnițat.

Astfel am convocat apoi și am ținut în Arad la 29 Septembrie o conferință confidentială mai mare, fără concursul d-lui Mocsonyi.

După convocare însă și înainte de ținerea conferinței, fiind d. dr. A. Mocsonyi în Timișoara, am fost invitat din Arad, ca să-l cercetez acolo, unde am revenit de nou asupra punctelor dela Copșa. Și fiindcă din mai multe părți se exprimase dorința, ca d-lui Mocsonyi să i-se deosebi posibilitatea de a lucra, afară de conferință, am consimțit și am primit propunerea, ca conferința convocată deja la Arad, pe 29 Septembrie, să nu între în desbateri meritorice, ci să se mărginească la alegerea unei comisii de 12 membri, în care ar putea lua parte și d. Mocsonyi, și care comisiune să fie compusă pe jumătate din oamenii de încredere ai domnului Mocsonyi.

Cu o comisie în felul acesta m'am învoit după declarațiunile d-lui Mocsonyi, că ea nu avea un caracter consultativ numai, după cum constată și „Gazeta“, deși un bărbat foarte distins*) îmi scrisese în ajunul conferinței, ca să nu mai umblăm cu atâtea tertipuri de comisii, cari pot produce numai bănueli la unii și zăpăceală la alții.

Conferința dela 29 Septembrie așa dar n'a făcut alta decât, constatând greutatea situațiunii și necesitatea unei adunări generale, a ales o comisie de 14 (cu doi mai mult) membri, ca aceasta apreciând situațiunea în general, și în special cea creată partidului nostru național prin opreliștea ministrului de interne, să se înțeleagă asupra modalității pentru continuarea luptei în interesul cauzei naționale, și lucrarea sa în timp de o lună să o comunice cu aceea, cari au luat moștenirea comitetului întemnițat.

Așa dară dela conferința din 29 Septembrie ne-am ales cu o comisie, care să studieze „situațiunea“.

Comisiunea aceasta s'a întrunit la 14 Octombrie în Arad, unde a venit și d. Mocsonyi cu toți oamenii săi de încredere; din partea cealaltă însă au lipsit trei membri. Ne-am bucurat cu toții pentru d. Mocsonyi, și speram la bune rezultate. Consultările au ținut două zile, dar fără ca să fi ajuns la înțelegere și unire de vederi.

D. dr. Mocsonyi a rămas statornic pe lângă părerile sale, cuprinse în punctele dela Copșa, acum prezentate sub altă formă.

Ni-s'a cerut să constatăm necesitatea de a ne pronunța și clarifica asupra bazei de operațiune sau de luptă. Minoritatea din comisie a susținut dimpotrivă că nu se simte asemenea necesitate, având partidul național baza de acțiune precizată în programul național.

*) Acest „foarte distins“ bărbat este Eugen Brote. Nota Red. „Rom“.

A doua propunere a d-lui Mocsonyi a fost, ca să recunoaștem stările ce ni-s'au creat în stat de legale și constituționale fără rezervă.

Majoritatea comisiei vedea într'aceasta o schimbare de front în politica națională, a abandonare a punctului întâi din programul național, și în genere o renunțare la revendicările noastre naționale; accentuând datorința de supunere la legi.

Ea nu s'a învoit deci cu recunoașterea fără rezervă a legalității.

Bine înțeles, că și la 1894 a expus părințele Mangra unilateral lucrurile, pentru a le putea exploata contra lui Mocsonyi. Dar și așa a jung ca să desmintă pe Mangra dela 1911.

Falsul din discursul dietal al păr. Mangra este deci evident.

Și mare curaj trebuie ca din poziția ce ai combătut-o până la cuțit să făurești motivarea trecerei tale „necondiționate“ în partidul lui Khuen și Tisza și să combați partidul național tocmai pentru acele vederi pe cari li-ai impus mai înainte partidului, care te-a urmat — durere — cu încredere!

Așa ceva numai un Mangra poate face!

Și acest Mangra are curajul să se aciuiască astăzi sub strălucirea numelui lui Mocsonyi! Să falsifice ideile fundamentale ale cugetării politice a lui Mocsonyi, să denatureze înțelesul vorbelor și să atribue acestui mare bărbat idei și vorbe, contra cărora totdeauna a luptat! Să încerce a acoperi cu numele celui mai genial reprezentant al drepturilor naționale ale poporului român: abdicăția națională!

Ecce Mangra!

Roman Ciorogariu

de dr. Alexandru Vaida-Voevod

II.

După aceste „contribuiri la istoria tristelor noastre vremuri“ cred, că nu vor mai găsi d-nii dr. Oncu și R. Ciorogariu curajul să se prezinte în fața opiniei publice românești ca martirii persecutați prin „ceata bipezilor oficiali“, cari „să lăfăesc în sinedriul autorizaților“. Cred, că dacă mai au pretenția, ca să fie luați în serios, ei și „Tribuna“ lor, nu se pot sustrage de a da răspunsuri clare: nu evasive și echivoce la următoarele întrebări:

1. *Adevărul e*, că d-nii dr. N. Oncu și R. Ciorogariu sunt comanditari și ca atari stăpâni ai „Tribunei“ și că după ce d. comanditar Sava Raicu nu face politică, atitudinea politică a „Tribunei“ atârână de voința d-lor dr. Oncu și R. Ciorogariu, fiindcă d-lor se îngrijesc de finanțarea ziarului?

2. *Adevărat e*, că d-lor angajează și dimit pe membrii redacției, că administrația „Tribunei“ în cadrele statorite de d-lor licuiează onorarele redactorilor și colaboratorilor, atât politici cât și literari și că astfel „Tribuna“ nu este de loc ziar independent, ci dependent de voința, de toanele particulare și de interesele politice ale d-lor dr. N. Oncu și R. Ciorogariu?

3. Intre asemenea împrejurări, „întregul neam românesc“ și redactorii împreună cu colaboratorii ori d-nii R. Ciorogariu și dr. N. Oncu sunt stăpâni „Tribunei“?

4. Cât timp d-lor sunt stăpâni „Tribunei“ prin faptul, că d-lor finanțază ziarul „competența legitimă“ pentru atitudinea ziarului cade deci în sarcina d-lor ori în sarcina redactorilor și colaboratorilor angajați și plătiți de d-lor?

5. *Intru cât corespunde deci adevărului declarația d-lui R. Ciorogariu*, că „Tribuna“ stă asupra mea, nu eu asupra „Tribunei“?

6. Cum se explică deci faptul, că tras la răspundere pentru infama campanie de „premenire“ și de „păreri libere“ prin care „Tribuna“ tinde la nimicirea partidului național român, d. Oncu răspunde: „discuția o las competenței le-

mințesc câteodată maniera lui *Courteline*, scriitorul francez, care a scris o sumedenie de astfel de farse.

Nu este vorba de o imitație servilă, ci de o asemănare întâmplătoare.

Pentru diletanții noștri se naște o greutate, care vor trebui să o delătore pe cât se va putea. E vorba de mersul acțiunii. Toate discuțiile de pe scenă au să fie ținute într'un ton aproape pripit. Noi, ardelenii, vorbim mai trăgănat, mai greoi, decât frații noștri din Regat. Dacă am apăsa cuvintele, cum obicinuim, s'ar alege tocmai contrarul din ce a voit autorul să redea pe scenă: nota burlescă, lipsită de grijuri mai mari.

Acest defect, dar numai într'o cantitate mai mică le-am remarcat cu ocazia reprezentanței din Zărnești de a treia zi de Paști (1911.) Trupa de diletanți a fost aleasă bine într'o sală spațioasă, cu acustică destul de bună, cu o scenă potrivită, înaintea unui public numeros, au jucat d-nii: dr. E. Sâmpetean, Pompiliu Dan, dr. Pompiliu Nisior, Iuliu Dan și Gh. Cutean, împreună cu d-na M. Popescu n. Bogdan, care a dat probe adeseori, că are joc de scenă și accentuație corectă, scoțând bine la iveală rolurile încredințate d-lor. Toate scenele au fost naturale și cu efect jucate. Publicului i-a plăcut farsa și a aplaudat după merit. După cât știu diletanții noștri se bat cu gândul să joace aceiași și pe scena teatrului din Brașov.

PRIMA FABRICĂ DE TRĂSURI DE PE CÂMPIE.

Fabrica lui Hodács János jun. în Szeged

Felsőváros, strada Kistisza nr. 4. (Continarea stradei Maros).

! Asortiment stabil de mai mult de cât 40 ! calese diferite la dispoziție. ! Telefon 439. Prețcurente se trimit grătit ! și francat. !

gitime a d-lui Octavian Goga, a autorului „părerilor libere“ și competenței redacției acestui ziar?”

7. Are prin urmare redacția, adică d-nii Bocu, Scheopul și Montani și colaboratorii literari și politici ai „Tribunei“, dreptul de a dispune la „Tribuna“, pe când d-nii dr. Oncu și R. Ciorogariu nu pot opri personalul ziarului, ai cărui stăpâni și susținători sunt în calitate de comanditari, dela acte de necuviință, dela sabminarea solidarității naționale și dela atacarea existenței partidului național român?

8) Dacă însă nu comanditarii, adică direcțiunea, ci redacția și colaboratorii dispun la „Tribuna“, atunci în al cui nume a declarat d-nul Dr. N. Oncu la Cluj, în ședința comitetului din 6 Februarie a. c., „având o misiune specială dela colegii mei din direcția ziarului „Tribuna“? Mai departe, tot atunci: „d-nul Oncu a declarat încă următoarele: că are autorizația convenită dela colegii săi din direcția ziarului, să vorbească și să facă declarațiuni în numele „Tribunei“. Și la sfârșit: d. dr. Nicolae Oncu, provocându-se la actele de întemeiere ale ziarului „Tribuna“, declară, că fără de-a comunica întâi cu colegii d-sale din direcțiunea ziarului „Tribuna“, nu poate să facă declarația cerută.“ Sunt deci după toate acestea d-nii Bocu, Scheopul și Montani, în calitate lor de redacția „Tribunei“ și colaboratorii lor literari și politici, stăpânii ziarului „independent“, ori d-nii R. Ciorogariu și Dr. N. Oncu, comanditarii, adică „direcțiunea „Tribunei“, sunt stăpânii „Tribunei“?; manopera acestor domni comanditari de a da declarații: că lasă răspunderea pentru ținuta „Tribunei“ „competinței legitime“ a d-lor Goga, Scheopul, Bocu, Montani și Chendi, după toate acestea poate fi oare calificată de altceva, decât de o farsă, prin care d-nii Oncu și Ciorogariu încearcă să momească opinia publică românească?

9. Ca membru în comitet, găsește d. Oncu compatibil cu această funcție onorifică a d-sale, că a tolerat și a încurajat fără a demisiona din comitet campania de distrugere a „Tribunei“ în contra comitetului și în contra partidului național român?

10. Din punct de vedere politic și omenesc găsește d. dr. Nicolae Oncu, că a fost corect din partea d-sale, că la a treia alegere de episcop din Caransebeș, d-sa, rupând solidaritatea cu colegii d-sale din comitet, s'a expus, în interesul d-lui dr. Olariu, al contracandidatului P. S. Sale episcopului dr. M. E. Cristea?

11. Crede d. R. Ciorogariu, că este compatibil cu poziția d-sale de comanditar și membru în direcțiunea „Tribunei“, ca în același timp, când d-sa silit prin revolta opiniei publice românești, face concesionarea să i-se deschidă d-lui Oct. Goga coloanele „Tribunei“ spre a-l ataca pe Mangra, Brote și Slavici, timbrându-i de trădători, d-sa să susțină relații de prietenie cu Mangra și să facă încercarea de a-l câștiga pe d. dr. I. Marșieu pe partea lui Slavici și Brote? Nu găsește d-sa, că această procedură a d-sale înseamnă a face abuz de încrederea, de lipsa de experiență politică și de „buna credință“ d-lui O. Goga și o ispitire, care atentează la corectitatea politică a d-lui dr. Marșieu?

12. Crede d. R. Ciorogariu, că nu este îndreptățită neîncrederea Românilor devotați cauzei partidului național român în contra d-sale și în contra ziarului d-sale „Tribuna“, cât timp d-sa susține prietenia cu Mangra, fie în fața lumii, fie în camera caritatis, fie în calitate de „preot conlurgisitor“ și protosinzel, fie pentru că, după cum scrie d-sa: „și da, să nu ceară nimeni dela mine să rămân impasibil la vederea nenorocirei prietenului și care 30 de ani am mâncat pâinea amară a suferințelor pentru un ideal comun. Cine nu înțelege aceasta acela n'a avut prieten.“*)

*) Dacă d. R. Ciorogariu după toate acestea se va lăpăda de Mangra — pentru ochii lumii — spre a-și salva reputația de comanditar al „Tribunei“, cine va mai putea crede, că s'a lăpădat sincer de vechiul său amic?

13. Nu simt d-nii dr. N. Oncu și R. Ciorogariu, că se blamează când se ascund în dosul redacției „Tribunei“, deci în dosul d-lor Scheopul, Bocu și Montani, — pe cari d-lor îi plătesc — și în dosul colaboratorilor literari ai ziarului finanțat de d-lor și, astfel adăpostiți, încearcă să-și revendice rolul de dictatori, în conducerea popoului românesc, prin „Tribuna“ negând competența și priceperea comitetului partidului național român, ales de conferința națională?

14. Nu simt d-nii dr. A. Oncu și R. Ciorogariu tragicomicul situației lor, pe cari lumea românească îi știe prieteni ai lui Mangra — situație, care rezultă din năzuința „Tribunei“, ai cărei stăpâni sunt d-lor, de-a îmbăta pe cetitorii ei cu apă rece: executându-l pe Mangra și publicându-i scurt timp după aceea în întregimea vorbirii de program; executându-l pe Slavici și retăcând*) conținutul broșurei lui; terfelindu-l pe d. dr. Roșca și condamnând demonstrația contra lui Mangra; atacând pe „membri marcanți“ ai comitetului, pentru că ar fi zădărnici acțiunea de pace a d-lui dr. I. Mihai cu guvernul și dându-l uitării pe Mangra; atacând solidaritatea partidului național român, ca un ce ridicol și declarând totuși, că „Tribuna“ apără interesele partidului ș. a. ș. a.? Dacă d-nii dr. N. Oncu și R. Ciorogariu nu simt, că ținuta echivocă a „Tribunei“ pe d-lor i-a blamat și i-a făcut imposibili, iar nu pe impiegații d-lor din redacția „Tribunei“, atunci le lipsește darul de a vedea ce să petrece în jurul d-lor.

15. Nu cred, d-nii dr. N. Oncu și R. Ciorogariu, că dacă comitetul național, în 20 Decembrie, nu ar fi înfierat ținuta „Tribunei“, după cum a meritat, atunci acest ziar al d-lor nici în 2 Aprilie, 1911 nu ar fi avut mărinișia de a se declara de „învingător“ și de a reduce noianul zilnic de izbucniri murdare, de calomnii și de injurături, prin cari a făcut încercarea să distrugă existența partidului național român?

16) Nu cred, d-nii dr. N. Oncu și Ciorogariu, că de și tăcerea momentană, relativă, a „Tribunei“, se datorește în parte revoltei lumii românești, în urma cărei revolte ziarul d-lor a piodat foarte mulți abonați, dar că acea tăcere a fost impusă „Tribunei“, mai cu seamă prin considerațiile tactice ale adevăraților inspiratori ai „Tribunei“? Ori nu în urma vorbirii lui Tisza din 23 Martie 1911, și în urma declarațiilor lui Khuen, referitoare la calitatea de „om privat“, în care Tisza a negociat în chestia „păcii“ cu Români s'au convins acei inspiratori, că prin încercarea de distrugere a „Tribunei“ în contra partidului național român, nu se poate ajunge să devină „prietenul“ Mangra „marele împăciuitor“, care ar fi putut împărți subvenții, sinecure, mitre și alte bunătăți, ci se poate ajunge numai să-și piardă „Tribuna“ și pe eei mai naivi abonați?

17. Ce garanții morale și personale oferă d-nii dr. N. Oncu și R. Ciorogariu, că în viitor „Tribuna“, ziarul d-lor, nu va înscena din nou în momente grele pentru comitetul partidului național român și în momente de importanță istorică pentru viitorul popoului românesc din Ungaria și Transilvania o acțiune de continue atente perfide în contra solidarității, naționale și în contra însăși existenței partidului național român?

18. Dacă d-lor nu ar voi ori nu ar putea oferi garanții reale în privința aceasta, ci ar încerca să scape cu fraze și cu declarații echivoce asemenea aceluia, pe cari d-lor le-au dat în trecut ca d. e. că este o „impertinență“ așa o cerere, ori că „persoanele venerabile ale d-nilor dr. Oncu și Ciorogariu sunt garanție suficientă“ ori, că „cedează“ dreptul de a „dispune“ asupra „Tribunei“ d-lui Goga ori altor colaboratori, pe

„Tribuna“ a anunțat într'un scurt entrefilet apariția broșurei lui Slavici „zbucimări politice la Români din Ungaria“ promițând, că va „reveni“. De 4 luni de zile nu a mai găsit timp să revină fiind ocupată cu „premenirea“, ori având d. R. Ciorogariu de aranjat „afaceri oneroase“ cu I. Slavici.

când d-nii Oncu și Ciorogariu ar rămânea și pe mai departe proprietarii cari finanțează „Tribuna“, ca astfel să nu mai p. ată organul d-nilor dr. Oncu și Ciorogariu să atace, în momente de grea cumpănă, de dindărăt pe acei luptători al partidului național român, cari stau în fața dușmanului, în prima linie de foc?

19. Cu toții suntem datori cu o moarte. S'ar putea, ca să se răstoarne o trăsură, să deraijeze un tren, în care s'ar găsi d. dr. N. Oncu. D. Raicu nu se ocupă cu politica. Ni-se spune — deși cu gura jumătate — că Mangra nu mai face parte din societatea comandită, care susține „Tribuna“. Dacă deci d. dr. Oncu ar fi surprins de un incident năpraznic — de care Dumnezeu să-l ferească — crede d-sa că „Tribuna“ ar putea fi condusă într'o direcție națională mai sănătoasă de d. R. Ciorogariu — ascuns, când în dosul „redacției „Tribunei“, când în dosul reputației de poet a doinnului Goga — decât de comanditari designați din partea conducerei partidului național român? Oricât de mult ar ținea dr. N. Oncu la calitățile intelectuale ale d-lui R. Ciorogariu, totuși d-sa ar avea datoria să-și aducă aminte, că d. R. Ciorogariu nu este numai comanditar al „Tribunei“, ci și „prieten“ și „preot conlurgisitor“ al lui Mangra și astfel precum scrie d-sa în „Tribuna“ din 19 Martie a. c., silit să se „împărtășească“ la anumite ocazii oficiale „dintr'un potir“ cu deputatul guvernamental dela Ceica, admiratorul „leului dela Geszt“. Nu crede d-nul dr. Oncu, că dacă d-sa la vârsta d-sale nu-și dă seamă de această situație a „Tribunei“, cu atât mai mult trebuie să-și dea seamă de ea comitetul partidului național român, precum și oricare român de bine?

20. Nu văd d-nii dr. N. Oncu și R. Ciorogariu, — după toate acestea — că continuarea boicotului în contra „Tribunei“ este o datorie națională românească, până când d-lor nu vor primi propunerea făcută de d-nul dr. Iuliu Maniu în ședința comitetului din 6 Februarie a. c. și primită cu unanimitate? Se vor mai încerca să seducă lumea, lăsând altora sarcina răspunderii pentru politica ziarului, ai cărui stăpâni tot d-lor rămân cât timp nu renunță la dreptul de proprietari ai „Tribunei“?

21. Intre comanditarii „Tribunei“ d-nii Oncu, Mangra și Ciorogariu, Raicu și Bocu există un contract. Acest contract d-lor îl numesc „actele de întemeiere ale ziarului „Tribuna“. Menirea acestui document este să dovedească, în caz de conflict între comanditari, în fața forurilor judecătorești, în public, drepturile singuraticilor comanditari asupra „Tribunei“.

Dacă Mangra nu a rămas comanditar al „Tribunei“ și după ce era deja de mult membru în partidul guvernamental, de ce s'au oferit d-nii dr. Oncu și Roman Ciorogariu să publice acele „acte de întemeiere ale ziarului „Tribuna“?

22. Dacă d-nii dr. Oncu și R. Ciorogariu sunt conduși de gânduri curate, de ce nu se supun disciplinei de partid, ci își iau refugiul la declarații și manopere ziaristice revoltător de echivoce?

Dr. Dimitrie Popa,

doctor în medicina universală,
specialist în morhuri interne și de femei,
fost medic de clinică universitară și de spital.
Arad, strada Petőfi 10 (lângă gimnasiu).
Consultațiuni: 11—12 ore a. m. și 3—5
ore p. m.

Balázs Péter, arhitect. Arad, B) Választó-utca 21.

Face planuri și execută orice lucrare în bransa aceasta în modul cel mai conștientios pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Contra proiectelor militare. În preajma adunărilor populare contra proiectelor militare, ce se vor ține în 11 Iunie la Budapesta, — partidul social-democrat a lansat un apel către populațiunea Budapestei, în care, între altele, să zice următoarele: În anatele parlamentului domnesc maghiar e fără păreche o păgubire a țării și o pustiire a populațiunii, cum o intenționează acum guvernul și ceata mamelușilor ce compun cinstitul partid al muncii. Spre scopuri militare voiesc a despoia anual 600 milioane de pe spațele unei țări, al cărei popor de zeci de ani se luptă fără succes pentru eftinirea pâinei și a locuințelor, pentru înmulțirea școalelor și spitalelor populare. Voiesc a dubla contingentul de miliție, pe când țara sângerează pustiindu-se din cauza emigrărilor... Toți aceia cari, în locul baionetelor, și poverilor militarismului, doresc binele poporului, cu noi vor fi în luptă și de față se vor afla la adunarea populară de Duminecă.

Complicațiile din Albania. *Voluntari garibaldiieni în ajutorul Albanezilor. O amenințare a Austriei.* Se știe că fiul lui Garibaldi, Riciotti Garibaldi, a adunat o trupă de voluntari cu cari vrea să intervie în ajutorul Albanezilor, în momentul când aceștia se vor ridica împotriva Turcilor. Guvernul italian, după o intervenție din Constantinopol, a interzis însă plecarea acestor trupe în Albania.

Voluntarii lui Riciotti Garibaldi se găsesc acum la Neapole. Un ziarist a avut azi o întevvedere cu Garibaldi, care i-a făcut următoarele senzaționale declarațiuni:

— *Patru mii de voluntari de ai mei stau gata să intre în Albania. Aceasta se va întâmpla în ziua când cel puțin jumătate dintre Albauezii se vor răscula. Acum încă n'a sosit momentul să intrăm în acțiune, dar timpul nu mai e departe și vom ști să ne facem dataria.*

Când s'a anunțat formarea trupelor de voluntari guvernul din Viena a atras atenția guvernului nostru ca să împiedece plecarea noastră în Albania. Austro-Ungaria a amenințat că, dacă garibaldiienii vor intra în Albania, monarhia va trimite 40.000 soldați în ajutorul Turciei.

În urma acestei amenințări, guvernul italian face totul ca să împiedece plecarea voluntarilor. Să bage însă de seamă primul-ministru Giolitti, că dacă Italia va împiedeca să ajutăm pe Albanezi, nu va trece nici 24 de ore și vom avea o revoluție în patria noastră.

Garibaldi a adăugat la sfârșit, că dacă guvernul turcesc nu va ceda Albanezilor, el va trece în curând cu trupele sale în Albania, cu toate pierdecile ce i se pun.

Părerea cercurilor diplomatice din Austria. Cercurile diplomatice din Viena consideră ca foarte gravă situația creată Turciei, prin răscoala mirdișilor din Albania.

Dacă această răscoală se va întinde, Turcia va avea de trecut prin momente foarte grele.

În primul rând va trebui să facă mari sacrificii materiale, trimițând forțe considerabile în Albania. În al doilea rând, evenimentele acestea, cari pun în discuție grave chestiuni politice, pot aduce, la un moment dat, intervenția unor puteri ceeace Turcia independentă nu va tolera, și așa se poate ca conflictul să denatureze într-o neînțelegere între puteri.

În tot cazul Turcia are, pentru moment, un singur lucru de făcut: reprimarea revoltelor. Ea trebuie însă să aibă în vedere, ca, respectând unele instituții politice și culturale ale Albaniei, să ajungă apoi prin reforme însemnate, la o apropiere între Albania și Turcia. Numai astfel imperiul otoman va putea să iasă fără pagubă din situația complicată de acum.

Ciocnirea dela Gorna-Rapasa. Din Podgorița se anunță, că Marți după amiază coloana de sud a armatei turcești s'a întâlnit cu rebelii albanezi în localitate Gorna-Rapasa.

Ciocnirea a durat aproape cinci ore. Din partea armatei turcești au căzut 75 morți, iar dintr'a albanezilor numai 10.

Răsculații sunt prevăzuți cu foarte bune munițiuni.

Sunt răniți mulți de ambele părți.

În Camera italiană Chiesa, republican, a dezvoltat o moțiune invitând guvernul italian să ia inițiativa unei acțiuni internaționale, energice, spre a obține aplicarea articolului 23 din Berlin, privitor la situația actuală în Albania.

D. Chiesa a afirmat dreptul și datorita Europei de a asculta vocea poporului care-și apără libertatea cu prețul sângelui.

Parlamentul ungar

Ședința Camerei.

— Deta corespondentul nostru. —

Budapesta, 10 Iunie.

Ședința se începe la orele 10¹/₂ a. m.

Prezidează Ludovic Nagy.

După verificarea protocolului ședinței trecute se cetește protocolul de propuneri, în care deputatul Ioan Richter face propunere, ca guvernul să oprească dispozițiile penale referitoare la dueluri.

Interpeleții au anunțat:

1. Nic. Zboray, cătră min. de comerț, în chestia abuzurilor dela tramwaye.

2. Al. Pető, cătră ministrul de comerț, în chestia grevei corăbierilor dela Fiume.

3. Cont. Mih. Károlyi, cătră min. de agricultură și cătră cel de comerț, în chestia importului de carne din Argentina.

Bugetul ministrului instrucțiunii.

V. Șt. Popovics, guvernamental: Vorbește despre grădinile de copii, despre educația mamei și despre cerințele instrucției populare și cere statului să aducă mai multe jertfe pe terenul acesta.

Accentuiază urgența unificării naționalităților și spune, că Sârbii sunt prieteni sinceri ai Ungurilor. Desaprobă partidul Justhișt, pentru că a legat pact cu Sârbii radicali. Aceștia nu sunt prietini sinceri ai Ungurilor ceeace cât de curând se va dovedi. Declară, că dânsul e patriot bun. (Aprobări generale).

lul. Lághy, (kossuthist), aduce elogii ministrului de culte, pentru că, spune, voește să facă cultură ungurească și creștină.

Din cauza sărbătorilor orientale, Rusaliile, viitoarea ședință a Camerei își va avea loc Marți. În ședința aceasta un membru al partidului guvernamental va propune lungirea cu o oră a ședințelor.

CORESPONDENȚE

DIN AUSTRIA

SCRISORI DIN VIENA

Campania electorală — Chestia maghiară — Primejdia balcană

Intreagă energia vieții politice din Austria e azi concentrată în campania electorală. Ziua de 13 Iunie e ziua însemnată, dar nu mai puțin preocupată și alegerile parțiale ce vor urma după această zi.

O seamă de bărbați politici și ziare însă nu se ocupă atât cu rezultatul, ce-l vor avea alegerile, ci mai mult cu capacitatea de muncă a viitoarei Camere. Și aceste îngrijorări au o bază foarte serioasă Parlamentul trecut a trebuit dizolvat în urma procesului de discompunere din sânul diferitelor partide. Acest proces s'a continuat și după ac asta și a luat dimensiuni atât de mari, încât nu sunt speranțe prea mari, că viitorul parlament avea-va sau ba o majoritate capabilă de muncă.

Din acest motiv apoi s'a putut vedea, că partea cea mai mare dintre candidați au încunju-

rat în vorbirile lor acele chestiuni, cari ar atinge susceptibilitatea cutărui partid și s'au mărginit numai la lucruri mărunte și indiferente pentru deosebitele grupări politice.

Cu toate acestea însă procesul își face cursul său. Candidații se înmulțesc cu tot atâtea semne ale nemulțumirii și lipsei de disciplină în partid.

Mai ales se vede aceasta în țările poliglote, ca în Boemia. În sânul partidului național german se dau lupte atât de înverșunate între diferitele grupări, încât e întrebare, că în viitorul parlament se va putea înjgheba uniunea națională germană. Urmarea va fi, că toate aceste partide, între cari și cel social-creștin și social-democrat vor pierde mult din terenul câștigat. Motivul decadenței lor este, că și aceste partide sunt străbătute în anumită măsură de șovinism, și deci își pierd tot mai mult din popularitate față de aderenții unei Austrii Mari zidită pe bazele autonomiei naționale.

Partidul creștin-social se poate asemăna în privința aceasta cu partidul popular din Ungaria, care la început a cochetat cu naționalitățile, dar mai târziu s'a întrecut în șovinism cu kossuthiștii. Le constată acestea un ziar conservativ din Tirol, care le impută creștinilor sociali, cari cu toate că au propagat lupta maselor producătoare împotriva capitalismului, în cele din urmă totuși au pactat cu capitaliștii ovrei, au cochetat cu naționalitățile din Austria, ca mai târziu să bată aceleași cărări cu burghezi germani.

De aceea mulți s'au desfăcut de creștinii-sociali și s'au alăturat social-democrațiilor ori au întemeiat alte partide pe baze curat economice

Dar nici socialdemocrații n'au rămas neatînși de neplăcerile decepțiunilor provocate în sânul partidului lor mai ales în mijlocul lucrătorilor. Căci nici acest partid n'a făcut nimic în cadrele programului său nici pentru autonomia națională și nici pe teren economic.

Vor pierde mandate toate partidele, dar vor câștiga prin numărul malcontențiților din alte partide așa că la urma urmelor numărul nu va scădea poate, ci numai calitatea lor.

Cine ar utreera în prezent Austria s'ar putea ușor convinge că toate straturile sociale și toate naționalitățile sunt nemulțumite cu activitatea de până aici a tuturor partidelor. Că ici colo se alătură alegătorii cutărui partid, este a se atribui nu convingerei, ci urei față de partidul la care aparținuse.

Intr'o singură privință însă par toate partidele a fi de o singură convingere.

Cu privire la chestiile ce privesc Ungaria.

Toate partidele sunt de credință, că o cauză ponderoasă a nesuccesului din Austria pe urma întroducerii votului universal este, că n-a fost introdus în același timp și în Ungaria.

De aceea toate cercurile politice au salutat cu bucurie alegerea recentă a lui Kristoffy, dela activitatea căruia așteaptă mulți realizarea sufragiului universal și ca urmare a acestuia, ameliorarea raporturilor dintre Austria și Ungaria și deslegarea norocoasă a chestiei de naționalitate.

Consolidarea internă a Monarhiei se impune cu atât mai mult, cu cât Balcanul e iară în fierbere. În Albania, Muntenegru și Serbia se întâmplă lucruri, cari nu pot fi indiferente mai cu seamă, că partidul Turcilor tineri s'a dovedit în timpul din urmă de slab.

Între astfel de împrejurări e numai lucru natural, că mulți sunt în Austria de părere, că nu este exchisă chiar și o intervenție a Monarhiei noastre, care trebuie să fie pregătită pentru orice eveniment. Deci oligarhia maghiară poate fi sigură, că nici un partid din Austria nu va vota proiectele militare. Și dacă din cauza aceasta va izbucni în Ungaria iară obstrucția și va face parlamentul din Austria din nou incapabil de muncă, putem fi pregătiți la o gravă criză constituțională, care se va ivi în ambele părți ale Monarhiei.

Correspondent.

KILENYI C. és T^{sa}.

Arad, str. József főherczeg 11, la globul vânăt.

Au sosit noutățile de primăvară.

Preț ieftin extraordinar.

Pănuri de haine femeiești, mătăsuri, delaine, zephyre, cartoane, mănuși, ciorapi pregătiți de penitențieri. Asortiment bogat de umbrele, pălării de paie pentru dame. Modele și decoruri se capătă cu preț foarte scăzut.

Litere — Arte — Științe

PĂRĂUAȘ CU ȘOAPTA DULCE

*Părăuaș cu șoapta dulce
Doru-mi-i să te ascult;
Doru-mi-i de doina dragă
Care mi-ai cântat de mult.*

*Știi, când bate 'n frunze plopul
Tremurând de boare lină
Și când ciocârlii și mierle
Asfințitului se 'nchină.*

*Și când tulnicul de munte
Printre colini se strecoară
Și câte-o doină de jale
Dela stână se coboară;*

*O, atuncia vin iubite
Cu nesaț să te ascult,
Să-mi mai cânti draga cântare
Care mi-ai cântat de mult.*

Maria Cioban.

Un protest al artiștilor germani

Obiectul celei mai înflăcărute discuții actuale ce predomină lumea artistică germană e broșura ce apărău nu de mult sub titlul „un protest al artiștilor germani“. Ca editor subscrie Carl Vinnen (München), la a cărui introducere plină de temperament „Ouousque tandem“ se aliază apoi cu conștințimintele cei mai renumiți artiști germani ca H. de Habermann, C. Haider, Leo Samberger, Franz Stuck, W. Trübner, Heinrich Zügel și alții.

În acest protest se spune cam următoarele:

Marea revoluțiune în arta celor douăzeci de ani din urmă și-a luat începutul în Franța. Admirația oferită acestor mari maiștri ai Impresionismului era absolut îndreptățită. Dar, după descoperirea problemei de lumină și culoare, în loc ca: cu îndemnul primit a lucra independent și în viitor, cea mai mare parte a artiștilor germani îndeosebi în Berlin nu se mulțumiră cu atât ci începură să imiteze fără o oareșicare critică cele mai tinere izvoare din Paris, care cu tot prețul nu voiau să mai privească la înălțimea mișcării antecedente, protejau deci reacțiunea ce urma impresionismului. Prin aceea se înțelege că tot ce purta în artă parisiianul cachet era în Germania prea dorit și prea cumpărat, cu atât mai vârtos că acest import francez era foarte sprijinit de presă și literații artistici. Remarcabil, că Parisul nu se sinchisea absolut de loc de exportul în străinătate a acestor „mari opere“. De această necesitate de artă franțuzească a parveniților berlinezi se folosiră cât de bine negustorii artistici; cumpărau în secret, dela un oarecare artist, totul — le transportau la Berlin și vindeau cu prețuri exagerate.

Așa unui negustor artistic din Paris

și reuși să cumpere 40 de opere ale lui Manet cu 2 milioane de Mărci, pe cari apoi el în scurt timp le desfăcu cu un profit de 600.000 Mărci. Tot astfel povestește autorul că 'n Paris un pictor cunoscut i-ar fi spus înainte, că în anul ce urmează care pictor francez va deveni renumit în Germania prin negustorul de artă. Dar nu numai parveniții ci chiar și gale-riile germane au picat jertfă acestui șarlatanism de tablouri. Așa hala artistică din Hamburg a plătit pentru un studiu de Manet 29.000 Mărci, mai departe pentru un neînsemnat tablou al aceluiaș mustru 90.000 Mărci. În Posen se întemeiă o galerie modernă; ca prima cumpăratură, care nimici toți banii ce steteau la dispoziție, s'a câștigat un studiu de Manet. În chipul acesta putem înșira nenumărate exemple.

Acest protest al artiștilor țintește deci *contra exageratei prețuri* a picturii franceze în Germania. Căci această prețuire exagerată e asemenea cu desconsiderarea artei germane. Bine de observat, *nu contra artei franceze în genere* se luptă în broșura aceasta, adică contra artei adevărată, căci cei mai mulți Germani primiră cu recunoștință îndemnul însușit în anii lor de studiu, ci protestul ținește *contra importului mercantil, contra prădării mijloacelor publice* de a cumpăra tablouri pentru *prețuri fantastice*. Statistica dovedește că se importează anual obiecte artistice în preț de 20 milioane pe când exportul numără numai 12 milioane.

Munich.

V. B.

Păcatul

— Notiță referitoare la drama țărănească, localizată din franțuzește —

Drama țărănească „Păcatul“ se chiamă în original „*Le Juif polonais*“ (jidovul polon) și a apărut în 1869. Autorii — căci sunt doi — sunt cunoscuții scriitorii francezi *Emile Erckmann* și *Alexandre Chatrian*, doi alsacieni de origine, cari au trecut în Paris și și-au fondat reputația literară cu o serie mare de nuvele, romane și piese teatrale, cari tractau aproape exclusiv viața din patria lor, din Alsacia. Teatrul național din București a jucat două piese teatrale ale lor, fără a obține însă un succes mai remarcabil. E vorba de *Ami Fritz* (Nea Frățilă, trad. de *Odobescu-Gion*), comedie în 3 acte, jucată pentru prima dată în 1882, și de *Neamul lui Rantzau* (*Les Rantzau*), dramă în 4 acte, tradusă de Gr. *Munolescu*, (premiera în 1889).

Aristița *Romanescu* scrie în amintirile ei: („30 de ani“, pag. 249) „Muncă pierdută! Piesa n'a prins“, cu toate că a avut „cea mai bună distribuție ce se putea face la noi“.

Pe lângă toată critica aceasta defavorabilă, cred, că „*Neamul lui Rantzau*“ s'ar putea juca cu mare efect la noi în Ardeal, dacă am avea la îndemână o traducere îngrijită.

Dar nu numai piesele teatrale ar trebui traduse la noi. Nuvelele țărănești ale acestor doi scriitori sunt pline de viață sănătoasă, conțin observații juste și ar fi menite să întărească, să aprofundeze curentul nostru sănătos țărănist, de care nu-i place d-lui Duiliu Zamfirescu.

Erckmann-Chatrian sunt niște urmași demni ai lui G. Sand, au o personalitate literară bine definită și au chiar și în Germania un mare număr de cetitori. Mai cunoscute sunt povestirile lor de pe timpul de glorie al lui Napoleon cel mare. (*Istoria unui conșcris din 1810. Waterloo, Madame Thérèse, etc.*) Ei au întărit așa numitul „roman provincial“.

După o prietenie de 20 de ani, în timpul căreia au colaborat neîntrerupt împreună, s'au rupt legăturile lor prietenești, după cum se întâmplă des cu prietenii literare. Lumea literară de atunci a luat cu durere la cunoștință această rup-tură, care a ajuns celebră. (v. „*Jurnalul din tinerete*“ al lui *Francisc Sarcey*, pg. 317.)

În ce privește localizarea „*Jidovului polon*“ mi-am permis câteva licențe, cari cred, că nu vor fi alterat esența dramei. Cetitorii „*Românului*“ vor ceti piesa și o să-și poată da sama. Înainte de toate am avut de scop ca drama aceasta să poată fi jucată din partea diletanților noștri pe scene mai mărișoare. În loc de Alsacia — un ținut dela graniță, între Alsacia și Germania — am ales granița între Ardeal și România.

Fiindcă știu din experiență, că un evreu pe scena noastră este până acum o ființă ridicolă și fiindcă scopul piesii nu este să producă ilaritate cu apariția evreului, am ales un grec pentru rolul acesta, care, este — nu-i vorba — repisodic, dar poate strica tot efectul, dacă se pornește publicul pe râs. Grecul nu este atât de ridicol pe scena noastră. Mi-am mai permis, pe lângă o traducere liberă și adăogarea unei scene în actul I: colindătorii colindă de Crăciun și am încercat să mă apropiu de un limbaj natural pe scenă, cu toate că știu că nici „*strajameșter*“-ul nu are prea mulți sorți de izbândă la noi, dacă apare în uniforma lui de jandarm. De aceea am scris observația: apare în haine civile. Să-l prefac într'altă persoană nu s'a putut fiindcă primarul de aceea îi dă fata în căsătorie ca să fie scutit pe eventualele urmări jandarmerești. Numai reprezentarea dramei ar putea să arate, dacă am avut dreptate cu observațiile mele.

Cred că este destul dacă amintesc, că drama aceasta figurează și în repertoriul lui *Ermete Novelli*, marele artist dramatic italian. Aceasta mă dispensează să accentuez calitățile dramei. Jocul mânilor lui Novelli, în actul al II-lea, când primarul numără banii și recunoaște câțiva galbeni din punga evreului omorît, a ajuns celebru. Scena aceasta se zice că este neuitată pentru acela, care a avut fericirea să asiste la reprezentarea dramei.

Drama a fost utilizată în timpul din urmă și ca libret de operă. În noua ei formă face turneul la operele mari din Europa. Textul libretului e scris de V. *Leon* și R. *Batka*, cel din urmă cunoscut critic muzical. Opera e compusă de K. *Weis*, un compozist din Praga. Publicul românesc din Sibiu și Brașov a avut ocazia să vadă și să audă drama, ca operă, săptămânile trecute. (Reprez. din Brașov, cu trupa Bauer, în 13 Maiu n. 1911).

În Paris s'a jucat „*Jidovul polon*“ din partea marilor artiști dramatici: *Got, Sylvain, Bartel* și *Worms*.
dr. *Horia Petra-Petrescu*.

Dr. STEFAN TĂMĂȘDAN

medic univ. specialist în arta dentistică,

ARAD, vis à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Eliz. Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Magazina fabricii de postav

Arad, piața Szabadság Nr. 17.

310 cm. stofă de lână curată pentru un rând de haine costă ::

Cor. 12—16—20—25.

Numai în provinciă trimitem modele

Leichner și Fleischer

INFORMAȚIUNI

Arad, 28 Maiu v. 1911.

De-ale noastre.

Luni, fiind a doua zi de Rusalii, n-rul viitor al ziarului nostru va apare Mercuri dimineața.

D. dr. Alexandru Vaida-Voevod a sosit la Karlsbad reluându-și practica sa ca medic la acel stabiliment de cură. Adresa d-lui este: Karlsbad-Marktplatz. Haus Zawojtschi.

— Ceice vor participa la marea adunare populară din 15 c. n. la Lugoj, se pot adresa pentru cvartire la domnul avocat dr. Cornel Jurca.

Cununie. D. Emii Lupea (Sărata) și d-șoara Aurelia E. Belei (Orăștie) anunță că-și vor serba cununia religioasă la 2/15 Iunie a. c. în biserica gr.-or. din Orăștie.

Felicitări!

Inmormântarea avocatului dr. Augustin Străitaru. Din Hațeg ni se scrie: Sâmbătă în 3 Iunie s'a făcut înmormântarea mult regretatului avocat dr. Augustin Străitaru, din Hațeg, un vrednic și cunoscut luptător pentru promovarea intereselor neamului nostru pe toate terenele. Bunul și neuitatul renume ce și l-a eluptat și consolidat prin o activitate corectă și cinstită astrâns în jurul sicriului mii de oameni de toate stările și neamurile și din toate părțile comitatului nostru, ca să dea — atât de timpuriu — onorurile cele mai de pe urmă unui bărbat stimat și apreciat, în largi cercuri, precum a fost al răposatului. Ceremonialul funebru religios l-a îndeplinit P. C. S. dr. E. Roșca directorul Andreianului din Sibiiu, asistat de dr. C. Popescu protopop și de mulți preoți din tract. Frumosul serviciu religios, cântările și răspunsurile executate de corul teologilor sibieni, au pătruns și înduioșat, până la lacrimi, numeroasa asistență jalnică. Panegiricul l-a rostit protopresbiterul dr. C. Popescu, revelând, rodnică și românească activitate a defunctului pe terenul bisericesc, școlar și social precum și însuflețirea cu care totdeauna lua parte în luptele noastre politice, pentru bunăstarea neamului nostru.

În fața judecătoriei reg. cercuale, oprindu-se impozantul conduct funebru: miile de asistenți, preoțime, corul și societățile industriale cu drăpele, avocatul maghiar dr. Ajtai a rostit o pătrunzătoare vorbire, indicând stuma și considerația generală de care se bucura răposatul și înaintea neromânilor din Hațeg și împrejurime. La mormânt s'au mai rostit două vorbiri de vie amintire: avocatul dr. V. Bontescu și învățătorul emer. P. Olteanu; acesta arătând vrednicia răposatului ca președ. al conposesoratului f. granițeri, scoțând în relief activitatea lui ca muncitor și luptător pentru promovarea intereselor neamului românesc. Fie-i memoria eternă și pilduirea de dragoste cătră neam urmată de tot suflul românesc. Ciachl.

Almanahul scriitorilor dela noi. „Librăria Națională” S. Bornemisa va eda la toamnă un „Almanah al scriitorilor dela noi”, care va fi o oglindă a talentelor de dincoace de munți. Pentru acest Almanah a fos. cerut sprijinul celor mai de samă scriitori ai nostri, născuți în Ardeal, Ungaria și Banat, cari și-au creiat un nume oarecare fie pe terenul literar, fie pe cel economic, ori științific. Cu excepțiunea puținor, am primit răspunsul tuturor: o bucată inedită din domeniul de muncă a lor, o fotografie și câteva date bio-bibliografice.

Trăgându-ni-se din unele părți atențiunea asupra unor scriitori ai nostri, cari au rămas din neabăgare de seamă la o parte, și n'au fost rugați prin epistolă, ca să contribuie la Almanah, — rugăm pe această cale pe toți aceia, cari ar

dori să contribuie la Almanah, ca până în 20 Iunie n. să-ne scrie.

Rugăm în sfârșit și pe d-nii Redactori ai ziarelor și revistelor noastre, ca să binevoiască a ne trimite contribuțiile d-lor în decurs de câteva zile, căci e timpul suprem să aranjăm materialul pentru Almanah. Materialul sosit după 20 Iunie n., regretăm, dar nu-l mai putem lua în samă.

„Librăria Națională”,
S. Bornemisa.

Din patrie.

Strade romane desgropate. Din Turda ni-se scrie, că cu prilejul lucrărilor pentru clădirea liniei ferate dela Sând, săpătorii au dat peste mai multe strade din vremile Romanilor. Aici la gura vanei Sându se afla odinioară înfloritorul oraș roman *Potaissa*, din care azi numai ruinile au rămas. Stradele în lățime de 11 m. erau pardosite cu lespezi de granit. Prin mijlocul stradelor ducea un trotuar de 1.0 m. pentru pedestri, iar pe marginile stradelor se văd și temeliele caselor. Mai multe părți din stradele descoperite au fost fotografiate, apoi s'a așternut calea ferată peste ele.

Hofrichter încearcă să se sinucidă. Fostul locotenent Hofrichter, condamnat pentru celebra afacere de otrăvire din Viena, a încercat să se sinucidă Marți.

Gardianul, care are ordin strict să-l supravegheze pe Hofrichter, ori de câte ori trece prin fața celei acestuia, uitându-se pe ferestruica ușei, l'a văzut pe acesta atârând spânzurat de o funie. El a dat alarmă și imediat funia a fost tăiată.

Hofrichter a fost readus la viață și acum el se află înafară de orice primejdie. El declară însă, că va face totul ca să-și puie capăt zilelor.

Dela frați

Boala Maj. Sale Regelui Carol. Se afirmă că M. S. Regele e de câteva zile indispus. În această privință guvernul a dat următorul comunicat prin ziarele sale:

„Suntem în măsură de a liniști publicul alarmat de știrile ce circulau azi dimineața asupra sănătății M. S. Regelui.

Regele care nu se cruțase în timpul din urmă și care, nu mai departe decât alaltăeri, acordase audiențe până la orele 9 seara și se pusese încă după masă la lucru, a avut peste noapte o criză hepatică neașteptată.

Când doctorul Mamulea, chemat de la Constanța, a sosit eri la 12 jum. în București, el a avut satisfacția să constate că criza fusese deja învinsă și că Majestatea Sa nu mai avea nevoie decât de odihnă.

Sunt speranțe că, cu ajutorul repauzului absolut, M. S. va putea pieca Sâmbătă, după cum era hotărât, la Sinaia.

Regele va întâlni pe M. Sa Regina în gara Buda, de unde vor urma împreună călătoria la Castelul Peleş.

Premiul Năsturel. Academia Română a ținut Marți după amiază o ședință intimă. În această ședință s'a hotărât să se acorde premiul Năsturel de 4000 lei d-lui dr. V. Bianu din Buzău, pentru lucrarea sa „Doctorul casei sau dicționarul sănătății” și s'au ales membrii corespondenți la secția științifică d-nii dr. I. Cantacuzino și dr. I. Atanasiu, profesor de fiziologie la Universitatea din București.

Dela Academia Română. Academia română s'a întrunit Miercuri după amiază sub președinția d-lui Iacob Negruzzi spre a asculta discursul de recepție al d-lui Șutzu.

D. Iacob Negruzzi a comunicat colegilor săi că regele fiind indispus nu poate lua parte la ședința de azi, după cum s'a anunțat.

Se dă cuvântul recipendarului.

D. Șutzu începe prin a face elogiul predecesorului său, Simion Florea Marian, ales membru al Academiei în 1881.

Limba pe care o întrebuița Marian în operele sale e frumoasă și limpede, reproducerea textelor este exactă. Lucrarea folclorică a regretatului academician e omogenă și va dăinui.

D-sa termină elogiul spunând, că Academia română a depus pe mormântul lui Marian o cunună de lauri a căreia frunze vor rămâne de-a pururi verzi.

În partea a doua a discursului său d. Șutzu a vorbit despre monedele romane. Acestea, spune d-sa, prezenta un interes mult mai mare decât acela al monedelor grecești, din cauză, că ne păstrează neîntrerupt șirul împărățiilor. Afară de asta monedele romane au importanță și prin amintirea diferitelor evenimente mari din viața poporului roman.

Dacă n'ar fi fost aceste monede n'am fi avut imaginea podului lui Trăian peste Dunăre.

Românii își inspiră viața economică dela greci.

D. Șutzu arată apoi cari erau monedele romane, valoarea, greutatea și metalul din care erau făcute.

În timpul republicii etalonul monedelor era bronzul, iar sub imperiu argintul.

A răspuns domnului Șutzu domnul D. A. Sturdza.

D-sa face elogiul recipendarului arătând activitatea acestuia în domeniul numismaticii, activitatea, care a început în anul 1883.

Ministrul de războiu a luat hotărârea să dea imbold studiului aviațiunii în armată. S'a decis ca să se construiască la aerodromul dela Chitila, șase aeroplane sistem „Farman”, pentru uzul școlii de aviațiune militară.

E vorba ca la manevrele mari, ce se vor face la toamnă în Moldova, să participe și ofițerii aviatori, cari să facă sboruri de recunoaștere.

Eminescu. Un editor din România, anunță că o să îmbrace în haină nouă operele marelui poet. Un volum va costa 30—40 franci. Frumos... foarte frumos; Când trăia Eminescu, cu 30—40 de franci și-ar fi putut cumpăra o haină nouă, dar nu și-a cumpărat din simplul motiv că nu avea 30 50 de franci. Astăzi îmbrăcat în haină nouă, marele Eminescu va fi însă — același vechiu.

Petreckeri.

În 11 Iunie n. a. c. „Reuniunea de cântări” din *Jobda*, aranjază concert urmat de teatru. Începutul la 8¹/₂ ore seara. Se vor cânta bucăți de: A. Popovici, (Doinitorii Români), C. Savu, (Motto, Fa Marișo și Hora dela Drăgășani) și I. Vidu, (Marșul lui Mihai-Viteazul). A. Cărăbaș va declama poezia „Calul țigăului” de A. Pann, iar T. Vancea va decl. poezia „Țiganul la vânat” de Gh. Coșbuc. Se va juca piesa teatrală „Idil la țară”, iar în pauză se vor juca „Bătuta” și „Călușorul”.

În 12 Iunie n. a. c. Reuniunea de cânt și muzică „Unirea” din *Vărădia* aranjază sub cond. d-lui P. Nica concert și teatru. Începutul la 9 ore seara. Se vor cânta patru puncte de cor, iar d. P. Berleava preda un monolog.

Se va juca piesa teatrală „În sat la Tânguești”, de V. Gilu, — prin d-nii: V. Cipu, I. Belcea, A. Tieranu, V. Cenda, P. Berlea, I. Berlea, N. Cenda și d-șoarele M. Tieranu și A. Boraciu.

În 12 Iunie n. a. c. „Societatea meseriașilor din *Blaj*” aranjază petrecere de vară. Începutul la 4 ore d. a. Venitul curat se va adauge la fondul văduvelor și orfanilor de meseriași.

Am onoare să avizez mult stimații mei cumpărători, că mi-au sosit mare asortiment de stofe noue

engleze și indigene
de primăvară și vară

și li rog cu insistență se le cerce.

Cu deosebită
stimă:

HIRSCH ANTAL

atelier de croitorie modernă

ARAD, piața Andrassy nr-ul 18.

In 12 Iunie n. a. c. în *Borgotiha*, reprezentație teatrală-populară.

In 12 Iunie n. a. c. Corul bis. rom. gr. or. din *Maria-Radna* aranjează concert și teatru. Inceputul la 8 ore seara. Venitul curat e destinat pentru înfrumusețarea biserici. Se va cânta bucăți de: D. G. Kirik, Porumbescu, Popovici și I. Vidu și se va juca piesa teatrală „Ură și dragoste” prin următorii: I. Anghelina, El. Crăznic, G. Păscuț, G. Popovici, G. Jurj, F. Vigi, F. Bogdan, C. Nădășan, I. Mihai, V. Groza, I. Istvan, N. Precupaș, L. Ruja, I. Ruja, V. E. Szabo, N. Florescu, G. Dășcău, I. Vigi, I. Pantalie, I. Vigi, I. D-ia, Z. Moisescu.

In 13 Iunie n. a. c. Comitetul bis. rom. din *Miluan* aranjează concert și teatru. Inceputul la 7 ore seara. Venitul curat e destinat pe seama școalei.

In 18 Iunie n. a. c. Comuna bis. rom. din *Feldioara-săcutasea* aranjează concert cu prilejul sfințirii bisericii prin I. P. S. mitropolitul I. Mețianu. Se vor cânta bucăți de: Porumbescu. A. Popovici, Schubert, Marschner, I. Vidu, T. Popovici, G. Dima, I. St. Paulian.

In 11 Iunie n. a. c. Corul mixt al tinerimei gr. or. rom. din *Cenadul-sârbesc* de sub cond. inv. D. Bozian aranjează concert și teatru. Inceputul la 8^{1/2} se va juca piesa teatrală „In sat la Tânguești” de V. Gilu, prin persoanele: P. Soceriu, G. Miclău, P. Amuchi, Maria Uncean, G. Dogogie, Lena Oprean, I. Jovanuti, I. Crăciun, G. Lipovanu, P. Găletar, M. Ziviu.

„Des-re bunăînțelegere”, dialog predat de Lena Galețor, Florica Dogoje și Saveta Blagoe. „Insurătălă”, monolog predat de inv. Hh. Perian. Se vor cânta bucăți de I. Vidu și Gh. Dima.

In 12 Iunie n. a. c. Corul tinerimei din *Căpruța* aranjează concert și teatru. Venitul curat este destinat pentru repararea salei de joc. Se vor cânta bucăți de A. Bena, Dima și Vidu și se va juca piesa teatrală „Așa a fost să fie” prin R. Popa, Magdalena Julințan, I. Crișan, Rosalina Pipa, V. Abrudean, G. Mateșu, V. Păcurariu, I. Bugorin și G. Jirja va preda dialogul „Țiganul în căruță”.

Diverse

Curs pentru pantofari și cismari. Rugăm pe cărturarii noștri dela sate să binevoiască a aduce la cunoștința pantofarilor și cizmarilor din partea locului, că la școala de specialitate a pantofarilor din Sibiu se ține un curs de trei săptămâni, care începe la 24 Iulie și se termină la 12 August n. c. Instrucția, care se dă gratuit, ține dela 7-12 a. m. și dela 2-6 d. a. Obiectele ce se predau: 1. cunoștințe pregătitoare din geometrie și aritmetică, încât acestea se recer la facerea desenurilor de model; 2. desemnuri croitură model; 3. studiu asupra piciorului, asupra materialului de lucru și despre luarea măsurii și 4. purtarea contabilității industriale.

Participanții români de religie gr. or. primesc, pe lângă materialul de scris, cărțile de lipsă, locuința și patul în mod gratuit, și un ajutor de 20 cor., pus la dispoziție din partea consistorului arhidiecezan din Sibiu. Frecvențanții la sfârșitul cursului se provăd cu atestat de frecvență. Termenul de înaintarea cererilor e până la 10 Iulie n. c. Cererile să se adreseze d-lui Schuster Martin, director (Sibiu, Str. Sag Nr. 29). Sibiu, 27 Mai n. 1911. Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”. Vic. *To. dășianu*, prezident. Ștefan *Duca*, notar.

Dr. Mihail Ittu, inginer silvic în Arad, fost până aci membru ordinar al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului”, a binevoit a să înscrie între membrii pe viață ai ei cu taxa de 80 cor.

La fondul Victor și Eugenia Tordășian pentru înzestrarea fetelor sărace, al „Reuniunii meseriașilor români sibieni”, au mai dăruit: Cornel A. Tăslăuanu, culeg. tipograf, 1 cor.; Alexă Piso, sodal lăcătuș, 50 bani; Oprea Șteflea, mășar (Săliște), aplicând pe fiul său Oprea la măsurit, 1 cor.; d-na Elisa Muntean n. Blađa, soție de notar (Cărpeneș), 8 cor.; Ioan Manta jun., paroh (Gurărâului) 250 cor. și Samuil Petrașcu, mășar (Paris), 1 cor.

La fondul casei împreunate cu hața de vânzare a „Societății meseriașilor români” din Blaj au intrat următoarele contribuiri: dr. Simeon Chețianu, adv. Agnita 30 cor., Ghedeon Bratu, N. D.

Moroianu, G. S. București câte 20 lei, Apostolescu C. 16 lei, C. Orescu, G. Calomfirescu, C. Nicolau, G. H. Theodorachy, Al. D. Florescu, L. Russu, Ioan C. Nicolaescu, Trifu Nicolau, București — câte 10 lei; Ștefan Pop. prof., I. Moțiu, Reșnovanu Babeș, Gheorghe C. Deșliu, G. D. Berlescu, V. Oniga, N. Ivan, București câte 5 lei; N. Jatroopol, 4 lei; dr. Octovian Domide, canonic Gherla 4 cor.; dr. Ioan Bălan, preot gr.-cat. București, Vasile Morariu, învățător Ludoș câte 2 cor. V. C. I. Nicolaescu, N. N. București câte 1 leu, dr. Ioan Băltar, cand. de avocat, Iosif Bărluțiu, preot Velț; Laurean Moldovean, învățător Basna, Victor Pop, preot Silvașul-român, N. Bohățel, inginer Ciud câte 1 cor.

Cabare-ul Heltai. Astăzi, Sâmbătă cabare-ul lui Heltai a avut un program nou senzațional. *Magda Szécsi* și *Antoniu Varjas*, cei mai sărbătoriți membri ai cabare-ului, au fost foarte mult aplaudați și chemați la rampă. S'a jucat foarte bine comedia franceză „Școala hoților”, prin: Ileana Kőrmendy, Eugen Heltai, Martin Garas, And. Kovács și B. Sziklai.

La „Reuniunea meseriașilor rom. din Sibiu” au fost primiți următorii membri ordinari: C. A. Tăslăuanu (originar din Bilbor, comitat. Ciuc, cu 4 gimn.) Horia Dopp (originar din Frâua), culegători tipografii, George Tomuș (originar din Limba, cu 1 cl. gimn.), sodali lăcătuși, Liviu Pamfilie (originar din Sebeșul-săsesc), sculptor în lemn; Ioan Moldovan (originar din Totoiu), sodal rotar; Nicolae Preja, (origin. din Galda-de-sus), Dumitru Șandru (orig. din Sadu), sodali pantofari; Iacob Radu (originar din Teiuș, cu 2 cl. gimn.), sodal croitor; Ilie Teodor (orig. din Sibiu), grădinar; Zevedeu Fălămaș (orig. din Doștat), sodal curelar; Man Băncilă (originar din Rășinar), sodal croitor. Intre membrii ajutători a se înscrie dna Elisaveta Bugarsky n. Popovici.

ULTIME ȘTIRI

Pocăință zadarnică

„Cei care ertare cetitorilor pentru oboseala ce le-am pricinuit prin paginile de până acum”...

„Ce e „Tribuna” zilelor noastre”
(O. Goza)

Ah, te-au ertat toți cetitorii,
De paginile derizorii
Prea răsfățatule 'n stihii,
Și mai cu seamă te-au ertat
Cei cari au somnul sbuciumat
Și-acei betegi de insomnii.

Căci în opt nopți infermecate,
Minciunile-alea gogonate,
Cum le citeau adormiau morți...
Ei te-au ertat — te ert și eu,
In contul vitregilor sorți —
Dar nu te iartă Dumnezeu!

Sandu Muzicant

Dactiloscopiații. Redacția „Tribunei” în poșta sa din nr. 116 publică pe seama unui fictiv curios pentru procesul de agitație al d-lui Vasile Goldiș următorul răspuns la Poșta Redacției:

„Arad. Cele ce scrie autorizat despre procesul de „agitație” al directorului său Goldiș sunt minciuni. D-l director, rivalul lui Mangra, n'a „agitat împotriva Ungurilor”, cum mințe „Românul”. Procurorul a pornit proces numai pentru „instigație la delict” (vétség elkövetésére való felhívás, eredmény nélkül).

Măria Sa a fost întotdeauna prieten cu Ungurii, dar reclama cu procesul de agitație îi place.

Că ceea ce scrie în ziarul său e dară minciună. Dar o minciună mai multă ori mai puțină la Măria Sa nu mai trage la câmpăna.”

Intre redactorii numelui ziar sunt, cari abia stau la primul colcoviu, însă pe lângă toată nepregătirea lor

fac pe grozavii moralizatori, în loc să-și caute de abecedar. Alții sunt iuriști de 11-15 ani, cari însă nici examenul prim fundamental nu îl au, și precum trișta ocupație actuală a lor ne arată sunt „*Verbummelte Juristen*”; — drept firească urmare a chefurilor „mondiale” trase sub influența „mentalității a doua” (din Budapesta) la crășma „Busuló juhász” de pe muntele Gollért din Buda.

Totuși ne pune în mirare atâta „pregătire” criminală, manifestată cu spirituala sa nobleță de sus; căci după cum știm *delectele politice* din Ungaria sunt de tot altfel pronunțate decât *delectele criminale* ordinare.

După această *nevinovată* constatare rămâne fapt, că d. Goldiș a fost tras în proces pentru agitație, §. 171 al codicelui penal, inputându-i-se și ridicola acuză, că în Șoimoș ar fi agitat și cu cuvintele „Jos cu Ungurii, Trăiască dinastia Habsburgică”.

Prin urmare „Românul” ca totdeauna a vorbit adevărul. Dovedesc actele dela tribunalul din Arad de sub Nr. 1443/1911 B.

Cum stăm deci cu minciuna? *Dactiloscopiații* încă au voie a se provoca la N-rii din arhiva tribunalelor criminale.. Încă una! Să ne permită, ca cu procese de agitație să ne facem noi reclame, — lăsându-le în libera voie, ca cu celelalte delict și crime să se laude dactiloscopiații. Deci *nu rivalizăm!*

Un spital de câini în Londra. Miss Cecily Rossew, o domnișoară bogată care iubește câștii — și-a testat întreaga avere, pentru „fondarea unui spital de câini” în care să se „vindece câinii îmbolnăviți de foame și de vijelii”. Lășământul e considerabil: e o sută de mii de coroane. Ei, ei, vezi, vezi, ce bine e să fi câine în Anglia!.. Și frați Români, când noi zicem „soarte de câine” — să nu ne cugetăm la Anglia. Căci vedeți de pildă acolo câinii bolnavi au mai bun lucru, ca la noi, oamenii sănătoși.

Groaznic accident de automobil. Din Lisa-bona vine știrea, că la Maando-Corbo s'a întâmplat azi o groaznică nenorocire. Un auto-omnibus, în care se găseau 60 de pasageri, s'a ciocnit cu un automobil care venia cu mare repeziune. Omnibusul a fost aruncat într-o groapă. Conducătorul și 15 călători au fost omorâți pe loc; alte 10 persoane sunt în agonie.

A apărut: Elemi népiskola értesítő könyvecske — Aviz școlar pentru școlile populare primare.

Se află de vânzare la Librăria diecezană din Arad. Prețul unui exemplar 30 fil, + 10 fil, porto.

x Rostul medicamentelor în contra vânei de aur (emoroide) este să sisteze cauza constipației, acestei boale neplăcute. Experiențele câștigate în spitalul general din Viena dovedesc că „**Apa amară naturală Franz Iosef**” (Ferencz József), deja în decurs de câteva ore produce un scaun moale și cu toate ocaziunile alină durerile. Se capătă în prăvăliile de apă minerală și în apotece.

BIBLIOGRAFII.

—x—

Neamul Românesc Literar, nr. 19 din 22 Mai 1911, cuprinde: Ioan Adam, de N. Iorga. Scrieri ale lui D. Bolintineanu după întoarcerea din exil, de N. Cartoian. Dă-mi aripi, poezie după V. Hugo, de Mihail I. Procopie. Amintiri despre un om de bine, de Preotul Const. Morariu. Apa morților, de Ap. D. Culea. O istorie a negoțului moldovenesc, de I. Pașa.

Univ. med.

dr. VICTOR GRAUR

medic școlar calificat, profesor de igienă,
instituit de dentistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22.

Etagiul I., în fața pal. administrativ (comit.)

Rubrica de șah

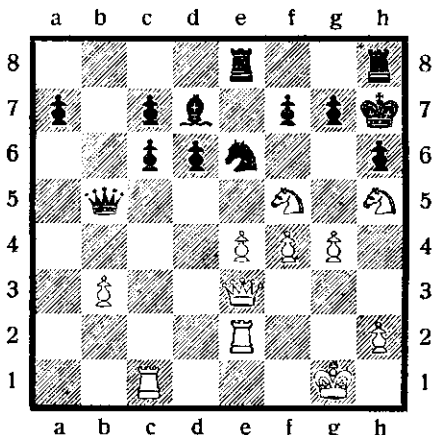
sub conducerea maestrului **Gheorghe Marco**.

Studii de partii.

I. Din partia Capablanca-Bernstein.

Tânărul Capablanca promite a deveni unul dintre cei mai excelenți șahiști. Vor fi deci de interes observările acestea la partia ce a câștigat foarte frumos față de Bernstein.

După ce fiecare, alb (Capablanca și negru, a mutat de 27 ori, poziția este aceasta:

Ingenios, Capablanca aduce acum o jertfă minunată:

28. Cf5×g7,

și după 28)... Ce6--c5,

29. Cg7×e8 Fd7×e8

30. De3--c3

câștigă în câteva mișcări.

Critica a accentuat cu drept, că pentru negru ar fi fost mai avantajos să primească jertfa. Până acum nu s'a făcut analiza urmărilor mișcării 28)... Ce6×g7. Dar e incontestabil că și în acest caz, (după

29. Ch5--f6×, Rh7--g6

30. Cf6×d7 f7--f6

31. e4--e5)

Alb poate înscena atacuri vehemente, la care se găsește apărare.

Interesantă este încercarea de scăpare:

28. ...Ce6×f4.

29. De3×f4 Db5×e2

30. Cg7×e8 De2×g4+

30. ... Fd7×e8

31. Tc1--f1!

31. Df4×g4 Fd7×g4

32. Ch5--f6+ Rh7--g6

Dacă ar continua alb cu Tc1×c6, atunci negru ar putea încă ajunge la remis:

33. ... Fg4--d7

34. Cf6×d7 Th8×e8

35. Tc6×c7 Te8×e4

36. Tc7×d7 Te4--b4 etc.

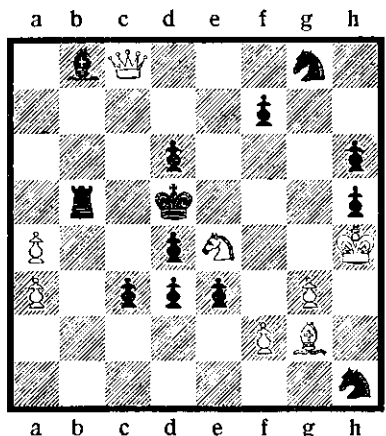
Alb știe însă că are cale spre învingere:

- 33. Rg1--f2! h6--h5
- 34. Tc1--g1 Rg6--h6
- 35. h2--h4 Th8--f8
- 36. Rf2--e3

și câștigă.

Problema 9.

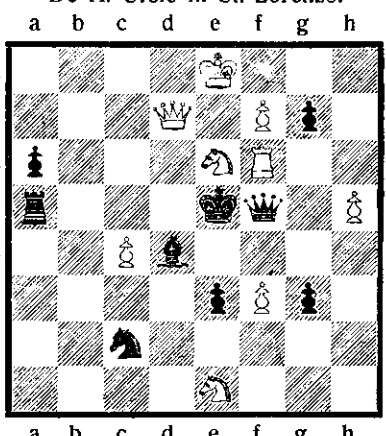
De L. A. Kuyers, Amsterdam.
(Premiată în April 1911, de asociația compozițiilor holandezi de probleme cu premiul I.)

Mat în 3 trăsături.

Problema 10.

De A. Ursic in St.-Lorenzo.

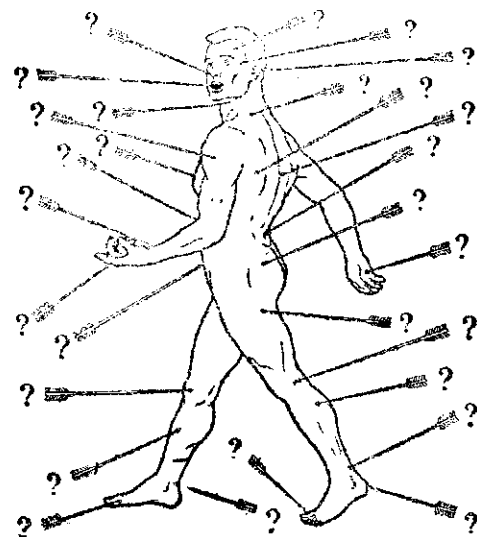

Mat în 2 trăsături.

Despre probleme 8 și 9 în numărul viitor.

Redactor responsabil: Atanasiu Hălmașian.

Te doare ceva?

I. Renumitul „Fluidul Elza” alui Feller, e, după experiențele noastre linișitor de dureri, vindecător, încetează durerile; repede și sigur vindecă reumă (spurc), slăbire de nervi, junghieri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți, de spate, amorțeală, durere de ochi, migrală și multe nepomenite aci. Fluidul Elza a lui Feller e folosit cu efect fără păreche la răgușală, catar, dureri de piept și gât și morburii din curent ori răceală. Adevărat e numai dacă pe sticlă este numele >Feller<. — 12 sticle mici sau 6 mari, ori 2 sticle speciale, K. 5 franco.

II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distinct și sigur Plulele-Rebarbara de mână alui Feller, contra durerilor de stomac, scărciuri, lipsă de poftă, arsuri de fier, greață amețală, răgăeli, haemeroide și alte conturbări de mistuire. — 6 cutii franco cu 4 cor. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa:

Eugen V. Feller, apotecar.

Stubica, Centrala 122 (comit. Zagrab).

Se află de vânzare

vinuri

dintre sortele cele mai fine din viile D-lui **Kis Bălint** dela **Cetea**. Se pot căpăta și în cantități mai mari. Doitorii cumpărători să se adreseze la

Nicolae Sora Băroiu
Szelyistye, Szeben m.

FOIȚA ZIARULUI „ROMÂNUL“.

PĂCATUL

dramă țărănească în 3 acte

localizată din franțuzește

de dr. Horia Petra-Petrescu

(10) — Urmare —

Crișan: Prostiile tălmăcitorului nu-s vrednice nici o ceapă degerată; poartă lumea de nas, ca să câștige bani! Astea sânt comedii cu fizica. Pe asta l'am văzut la vâru-meu, în oraș.

Președintele: (tălmăcitorului) Poți să adormi pe omul ăsta?

Tălmăcit: (uitându-se la Crișan) Da. Aveți la îndemână câteva lucruri de ale mortului?

Președintele: (arătând obiectele de pe masă) Mantaua asta și căciula.

Tălmăcitorul: Să îmbrăcați pe acuzat în mantaua de aici.

Crișan: (strigând îngrozitor) Nu vreau!

Președintele: Eu poruncesc.

Crișan: (apărându-se) Nici odată!.. nu!..

Președintele: Ești vinovat atunci?

Crișan: Barbu!.. Unde-i Barbu?... O să spună el, ce om de cinste sânt eu!

Un privitor: (încet) Grozav!

Crișan: (jandarmilor, cari îi îmbracă mantaua) Mai bine omoriți-mă!

Președintele: Impotrivirea asta te trădează, nenorocitul!

Crișan: Nu mi-e frică.. (are mantaua pe sine și se 'nfioră. Încet, pentru sine) Crișane, dacă nu bagi de samă, ești pierdut!.. (rămâne drept, cu ochii țintă înainte, ca un stan de piatră, îngrozit).

O femeie din popor: (ridicându-se) Vreau să ies... lăsați-mă afară!

Paza: Tăcere! (Femeia se așează din nou. Pausă lungă.)

Tălmăcit: (Cu ochii ațintiți asupra lui Cristian) Doarme.

Crișan: (înăbușit) Nu.. nu.. nu vreau.. eu nu..

Tălmăcit: Da eu vreau!

Crișan: (gâfâind) Nu!.. nu!..

Tălmăcit: (președintelui) Doarme. Ce să-l întreb?

Președintele: Intrebă-l: ce-a făcut acum 15 ani în noaptea de 24 Decembrie?

Tălmăcit: În noaptea de 24 Decembrie?

Crișan: (încet). Da.

Tălmăcit: La câte ceasuri e?

Crișan: La unsprezece.

Tălmăcit: Vorbește... îți poruncesc!

Crișan: Oamenii ies din birt. Catarina și Ana, micuța, s'au dus să se culce. Ștefan vine și 'mi spune, că arde focul în cuptorul de var. li răspund: — Bine... dute și te culcă, că am grije eu de el. — Pleacă. Eu rămân singur cu

Grecu, care se încălzește la sobă. Afară dorm toți, tun. Nu se aude nimic decât din când în când clopoțele calului din grajd. Zăpada e de două urme (pauză).

Tălmăcit: La ce te gândești?

Crișan: Mă gândesc, că am lipsă de bani... că, dacă n'am până în 31 treizeci de mii de coroane, o să-mi vândă cu judecata birtul... mă mă gândesc, că nu-i nime pe afară... că e noapte și că Grecu o să meargă singurel-cuc pe drumul de țară prin zăpadă.

Tălmăcit: Te-ai hotărât deja să-l omori?

Crișan: (După o pauză) Omu-i sdravăn... are spete late... O să se apere bine, de ar sări cineva la el, (mișcare la Crișan).

Tălmăcit: Ce ai?

Crișan: (încet) Se uită la miue... are ochi suri. (cu glas lăuntric, vorbind totodată și cu sine) Trebuie s'o fac!..

Tălmăcit: Te-ai hotărât?

Crișan: Da... am s'o fac!.. o fac... fie ce-o fi...

Tălmăcit: Vorbește!

Crișan: Stai să văd... Ies afară... besnă... tot mai ninge... bine așa — n'o să nu se vază urma prin zăpadă. (ridică mâna și par'că caută ceva)

Tălmăcit: Ce faci?

Crișan: Pipăi în sanie... dacă are viștoale! (judecătorii se uită unul la altul, mișcare între ascultători). N'are nimic... o să-l răpim...

Fondat în anul 1882. — Telefon nr. 688.

BRUCKNER LIPOT

tapețier, decorator și fabrică de mobile în
A r a d,
Andrássy-tér 25, palatul Neumann.
(Lângă cofetăria Matzky).

Recomandă mobilele sale propriu
pregătite, solide și de o execuție ele-
gantă. Pentru camere de dormit dela 190 fl.
Sufragerie (prânzitor), dela 140 fl. Gar-
niture de salon, dela 95 florini.

Prețuri de cumpărare convenabile!

NEUSCHLOSZ

Se vând
exclusiv
mobile
de lemn
tare și
vestit:
■ NEU-
SCHLOSS.

Furnisorul societății căilor ferate ungare.

Atelier de I-u rang.

Izvor ieftin de cumpărat
gramofoane și plăci
de vânzare și cu plătire în rate.

Noutăți! Au apărut noi plăci românești.
Cereți prețurentul il. gratis din Marele magazin
de

gramofoane

al lui

TÓTH JÓZSEF

Szeged, str. Könyök 3.

Hauszer K. Géza

fabricant de instrumente muzicale
Arad, str. Deák-Ferencz nr. 40
(casa lui Dr. Winter).

Am onoare a înștiința stimații mei co-
mitenți și publicul mare, că

● atelierul meu de ●
instrumente muzicale

se află în strada

Deák-Ferencz N-rul 40.

Am înmagazinat mare asortiment de
tot felul de instrumente muzicale. Strafor-
mez și reparaz instrumente muzicale ca cele
mai scăzute prețuri. Comande în provincă
execut prompt.

Solicite sprijin binevoitor cu tot respectul

Hauszer K. Géza

fabricant de instrumente muzicale.

La librăria diecezană din Arad

se găsesc

propise (corecte)
de examen

cu Cor. 1-20 o sută bucăți, plus 20 fileri
pentru porto postal; asemenea

cărți potrivite pentru premii școlare.

Cumpăr

sau dau în schimb pentru alte obiecte:

Recipise de amanet,
aur, argint zdrobit și bijuterii.

Deutsch Izidor,
orologier și bijutier.
Arad, str. Weltzer János.
(Palatul Minorților).

Magazinul de oroloage și bijuterii cel
mai mare din Arad. Cea mai ieftină
sursă de cumpărat. **Telefon 438.**

În atențiunea celor ce se mută.

Instalații de lumină electrică
împreună cu **becuri**, exe-
cută și furnisează prompt sub
cele mai favorabile condiții
de plătire.

Koch Dániel

Întreprindere de instalarea sonariilor
și telefonului
Arad, str. Deák-Ferencz Nr. 42.

da! (ascultă). În sat nu s'aude nimic... Copilul
Măriei plânge... O capră behăește în grajd...
Grecu se plimbă în casă, în sus și 'n jos.

Tălmăcit.: Te duci iară în lăuntru?

Crișan: Da. El a pus pe masă 6 coroane;
eu îi dau înapoi. El se uită țintă la mine.
(Bauză).

Tălmăcit.: Îți spune ceva?

Crișan: Mă 'ntreabă cât de departe e
drumu? Trei sferturi de ceas... Li poftesc că-
lătorie bună... Imi răspunde: „Rămâi sănătos!”
(Pausă) Ho! ho! (Expresia feții se schimbă).

Tălmăcit.: Ce-i?

Crișan: (încet) Brău! (repede, cu glas sec)
Pleacă, s'a dus!.. (Crișan face în momentul
acesta vre-o câțiva pași cu trupul aplecat înainte,
ca și când s'ar fi târit după prada sa. Tălmăci-
torul duce degetul la buze, ca să facă atenți pe
judecători. — Crișan întinde brațul) Săcurea!..
unde-i săcurea?! A, da, aici, după ușa. — Ce
mai frig! ninge într'una... nu-i nici o stea
pe cer... Curaj, Crișane, îndată-i b.ău' al tău...
Curaj! (Pausă).

Tălmăcit.: A plecat... Te iai după el?

Crișan: Da.

Tălmăcit.: Unde ești?

Crișan: În dosul satului... pe câmp... Ce
mai frig! (tremură).

Tălmăcit.: Ai dat pe-o uliță de-a curme-
zișul?

Crișan: Da... da... (întinzând brațul) Acolo-i
podu' ăl mare... și colea, în afundătura aia, pă-

răul... Cum mai latră câinii în curtea lui Iacob!..
cum se scâncesc... Și cum e de înroșit și ce mai
flacări de fier bătrânului Toma!.. (încet, pentru
sine) să omori un om... să omori un om!.. asta
să n'o faci, Crișane... să n'o faci... D-zeu nu vrea!..
(se târește iară cu trupul înainte).

Ești nebun? Te faci om bogat... Nevastă-ta
și fată-ta pot să fie liniștite, nu le mai trebuie
nimic... A venit Grecu... cu atât mai rău, să nu
fi venit! O să plătești tot, n'o să mai ai datorii.
(strigă cu glas înecat) Nu e nici un D-zeu care
răzbuună, trebuie să-l omori!.. Podu?... Am ajuns
la pod!.. (Pausă. Stă locului, liniștit și ascultă).
Nici pui de om pe drum, nimic... (fricos) Ce mai
tăcere! (Se șterge pe frunte cu mâna) Tiii, ce
cald ț-i-e, Crișane... inima îți bate... asta-i fiindcă
ai fugit. În salu' vecin bate tocmai unu. Luna
iese dintre nori. Grecu poate că a trecut pe aici...
cu atât mai bine!.. (ascultă) Sunete de zurgălae
da!.. (se apleacă repede și rămâne nemișcat.
Pausă. Toți se uită la el. — încet. O să fi bogat
bogat, bogat, bogat!.. (Se aude larma de zur-
gălae.

O femeie tânără își acopere fața cu șorțul,
altele se întorc cu totul, Crișan se ridică fără de
veste, gemând și lovește tare în masă) A, a!
Te-am prins, Grecule!.. (Se repede înainte și
izbește nebunește).

O femeie: Maică Precistă! (cade leșinată).

Președintele: (cu glas tremurător) Duce-ți
afară pe femeie. (o duc).

Crișan: (ridicându-se iarăș) Are destul!
(se apleacă și se uită; mai dă o ultimă lovitură)
Nu se mai mișcă... a trecut și asta! (se ridică
cu un suspin și se uită împrejur) A plecat calu
cu sanie cu tot. (ascultă) Cineva!.. (se întoarce
înpăimântat și vrea să fugă) Nu, nu-i nimic...
Vântu se vaetă în pomi... (se apleacă). Repede,
repede... brău! Il am... hehei! (face, ca și când
s'ar încinge cu el). E plin de galbeni, plin, da plin!..
Repede Crișane!.. (Se apleacă și face, ca și când
ar pune cadavrul pe umeri, apoi ocolește cu mij-
locul aplecat și cu pași grei masa judecătorească,
ca unul, care e apăsător de o povară grea.

(Va urma)

Atențiune! Din cauza aglomerării maga-
zinului meu — bijuteriile admirabile, obiectele
de argint și ceasurile excelente de buzunar, de-
spre cari oricine se poate convinge, le vând cu
prețuri foarte scăzute.

Obiectele de argint de China le vând cu
prețurile originale.

Mare asortiment de ochelari excelenți, zwi-
keri și lornete.

Cu stimă

Weinberger Ferencz
Arad, bulevardul Andrássy nr. 20.

Magazinul electrotehnic
al lui

Kalmár József
Arad
str. Salac nr. 2. Telefon: 242.

Montează motoare electrice
pentru industriași, instalează
lumina electrică cu prețurile
cele mai moderate, etc., etc.

Spitz Ignacz

măestru-măsar.

Execută lucrări de edificii și la poștă, aranjază prăvălii.

Arad, piața Szabadság nr. 11.

Intreprinde orice lucrare aparținând acestei branșe. Execută comande dela cele mai simple, până la cele mai pretentioase, după plan, cu cele mai scăzute prețuri. Servește cu cea mai mare plăcere, cu preliminar și planuri.

Inștiințare.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că eu **Maiu** începând, mi-am mutat

cancelaria mea de arhitect

în strada Kápolna Nr. 6—6/a în casa proprie.

Primește orice întreprinderi de edificare, pe cari le execut conform cerințelor moderne.

Mă rog de sprijinul on. public și în viitor

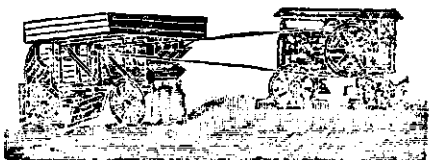
Cu stimă

Fábián József

arhitect-zidar.

DACĂ DOMNIATA

dorești să-ți cumperi un aparat montat cu
motor
bun
perfect
și de o **productivitate deosebită**

cu prețuri favorabile, sub condițiuni avantajoase, având garanție deplină, — adresează-te cu o scrisoare către

SZÜCS ÖDÖN

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 66.

Intreprinderea comercială de mașini industriale și economice, și firma va trimite **preț-curent și eliminat de speșe — gratis.**

Wilhelm Wazek

Sibiu — Nagyszeben.

Fabrică de brânză de oaie cu motor electric.

Brânză fină de oaie, delicateșe,

Cașcaval, brânză de munte și burduf,

salamă fină, șuncă, slănină, cârnați
expedează **ieftin**

Covârșesc orice concurență

prin bunătatea, durabilitatea și ieftinătatea lor

ghetele pentru bărbați, femei și copii pregătite din piele neagră ori colorată în atelierul propriu al lui

Czernóczy Mihály,

de sub numărul 3 strada Kossuth, Arad.
Ghete jumătăți se capătă în orice fel de fazon.

Pentru sezonul de primăvară!

Recomand magazinul meu bogat asortat în
pălării de bărbați, albituri, cravate și mițe.

Mare asortiment în pălării de băieți pe lângă prețuri fixate. Totodată recomand

≡ **atelierul meu de blănărie** ≡

pentru toate lucrările ce cad în branșa aceasta pe lângă serviciul cel mai prompt.

Cu stimă:

Ioan Bálint („János“)

Timișoara-Fabric. Palatul orașenesc.

Horváth József

arhitect și zidar

Arad, strada **Darányi János nr. 4.**

Primește orice lucrare în branșa aceasta, face planuri și efectuește zidiri pe lângă prețurile cele mai reduse.

Recomând în atențiunea binevoitoare a cumpărătorilor de mobilă

prăvălia mea de

mobile artistice

de sub nr-ul 6 din strada Fejsze
(casa proprie),

având totdeauna asortiment mare din aranjamentul cel mai modern pentru **dormitor, refector și salon** cu prețuri moderate.

În atelierul meu mare, întreprind orice comandă pe lângă condițiile cele mai avantajoase, după model și cu preliminar.

Cu deosebit respect

Csatlós András

stoler.

Ioan Gabor

meșter-țiglar și acoperitor cu le-
spezi de metal eternit.
str. **Demeter 122.**

Primește toate lucrările aparținătoare acestei branșe și le execută punctual, pe lângă cele mai moderate prețuri.

Servește bucuros cu planuri și preliminar de spese.

Oppenheimer Mór

zidar diplomat

Arad, Szabadság-tér 17.

În casa d-lui Dr. Schwartz, în curte.

Recomandă în atențiunea on. public pentru facerea de planuri și preliminar de zidire, cancelaria lui de edificări.

Vei cruța mulți bani!

Dacă vei cerceta **hotelul și grădina**

Kravár din strada Sarló nr. 3

la „Hétvezér”,

unde se pregătesc cele mai bune mâncări ungu-rești, vinuri alese de deal, și bere proaspătă de kőbánya, pe lângă prețurile cele mai ieftine și serviciul cel mai bun.

Popicărie acoperită. Iluminație electrică.

ROLETE.

Mare asortiment de veritabile rolete americane automate. Bile și popice din **lignum sanctum** veritabil se pot procura cu prețurile cele mai moderate în bazarul

Zimmerman Ignác,

prăvălie de obiecte decorative de Norinberg și de jucărele, Arad, piața Szabadság nr. 21.

Imprumuturi

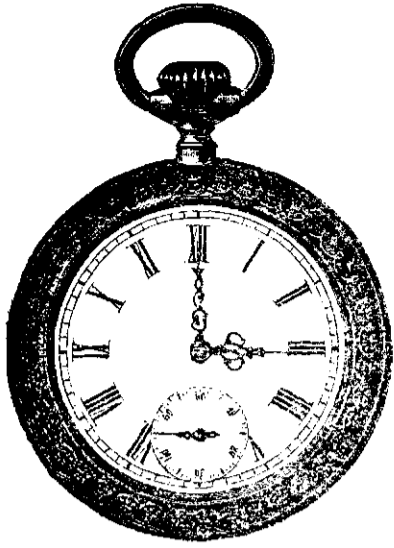
cu amortizație și imprumuturi pentru funcționar, **vinderea și cumpărarea de moșii și parcelarea lor o mijloc este mai avantajos:**

Biroul de intermediare:

Vig Lajos

Arad, Árpád-tér N. 5.

☎☎☎ Telefon Nr. 671. ☎☎☎

Cele mai bune **oroloage**
 Cele mai solide și **juvaericele**
 Cele mai moderne
 atât pe **bani gata, cât și în**
rate pe lângă **chezășie de**
10 ani cu prețuri ieftine, liferează
 cea mai bună prăvălie în aceasta
 provincă în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS
 orologier în SZEGED.

☛ Catalog cu 2000 chipuri, se trimite gratuit.

Notez, că numai aceia vor primi catalogul gratuit, cari îl cer cu provocare la ziarul **Românul** (ad. scriu că au citit anunțul în „Românul“). Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Specialist în pălării preoțești.

Cercetați marea prăvălie a lui

SOMMER JOZSEF

ARAD, strada principală în palatul bis. romano-catolice,
 fondată la anul 1863,

unde află indeosebi domnii preoți **pălării preoțești, pălării de tot soiul, cilindre, clac, cămeși de vară, gulere, mangete, mănuși de vară, cravate, ciorapi, bastoane, umbrele, etc.**, din fabricele cele mai renumite franceze și engleze, de calitate deosebite și dela cei mai experți măestrii, cu prețurile cele mai ieftine. Pe lângă asta on. public român va găsi în marele magazin serviciu prompt, având de conducător al prăvăliei pe un român, ca on. clienți să fie pe deplin mulțumiți. Sperând, că on. public român din loc și provincă mă va onora cu vizitele sale punându-și toată încrederea în firma prăvăliei mele, semnez cu deosebită stimă: **Sommer Jozsef.**

Specialist în cilindre.

Specialist în pălării pentru copii.

Specialist în pălării bărbătești.

Szeifert János

sculptor

Arad, Magyar-utca Nr. 29.

Pregătește tot felul de lucrări din acest ram. ca: iconostase, amvoane, aranjamente pentru biserici și salion, tot felul de sculpturi se efectuează pentru tâmplari. Reparaturile se efectuează prompt; comanda din provincă se execută grabnic. — La dorință trimite planuri gratuite. Pentru aceasta solicit binevoitorul sprijin al publicului.

Cu stima: **Szeifert János.**

Au sosit cele mai frumoase și mai noi
 ghete de primăvară și vară.

Ghetele de bărbați și dame

Salamander

cu renume mondial,
 se capătă în colorile galbină
 și neagră cu

16 coroane 50 fl.
 exclusiv la mână.

WEINBERGER JÁNOS
 prăvălie de ghete de rangul I-u.
 Arad, piața Andrassy nr. 20.
 Comanda din provincă se execută în aceeași zi.

25 (11)

Saci de cereale de tot felul.

Telefon 594.

Telefon 594.

Institut de împrumutat saci și ponevi.

Cumpără și vinde saci întrebuințați de făină și țărâțe.

BRAUN MIKSA

negustorie de articole de cânepă, in și iută
 ARAD, piața Boroș Béni Nr. 2 (lângă frații Burza).

Inmagazinate pentru revânzare:

Saci	Funii	Sfoară
Ponevi	Cânepă de tors	Pânză de pach.
Țoluri de cai	Cheiu	Căpestre
Saltele	Ață de saci	Funii de snopi.
	Ață de pachetat	

Ponevi impermeabile și brute.

Cumpăr în orice cantitate

romonițe, flori de porumbele, flori de tei, flori de friguri, rădăcini și frunze de mătrăgună, flori de soc fie verzi, ori uscate și **Vespe de frapțin.**

Farmacia lui

Szokoly Sándor

Arad, Piața Kelemen
(vis-à-vis de biserica sârbească.)

La
Librăria diecezană, Arad

se capătă

MINEILE

pe 12 luni, în 12 vol. legate în pele cu copcii, 1 vol. 14·50, toate volumele Coroane 172.

„Rochia-pantaloni”

nu se va bucura nicăiri de așa trecere ca

ghetele de bărb., dame și copii

cumpărate la „**Societatea călțunarilor arădani**” (Aradi Czipőtermelő Szövetkezet), cari se pregătesc din pielea cea mai bună pe lângă prețurile cele mai ieftine. E recunoscută și trăinicia acestor ghete făcute cu îngrijire și de aceea fiecare va lucra în interesul său, dacă își va procura ghetele trebuincioase la această »Asociație«

Telefon

474.

(Aradi Czipőtermelő Szövetkezet)

Piața libertății Nr. 14.

Telefon

474.

Librăria diecezană

Arad, Strada Deák-Ferencz Nr. 33—34.

Are în depozit următoarele cărți literare:

Adam I., Constanța pitorească	2.—	Candrea-Densușianu-Speranța, Graiul nostru 2 vol.	6.50	Negruzzi, Cărlanii, Muza dela Burdujani, Corantina	1.—
Anghel-Iosif, Caleidoscopul lui Mirea 2 vol. a	1.50	Candrea, Prolecrele la români	2.—	Nicolaescu-Stoinescu, Calauza stupar. Pamfle, Graiul vremurilor	3.—
Alexandrescu D., Cunoașterea boalelor la animale și vindecarea lor cu mai multe figuri în text	2.50	Dragoslav I., La han la trei ulcele	1.50	Popovici Dr. I., Dialectele române	4.80
Anghel-Iosif, Cireșul lui Lucullus	1.50	Dobrescu N., Istoria bisericii române din oltenia în timpul ocup. austriei	4.—	» Poezii pop. române	1.80
Andersen C. H., Mărgăritare, povestiri traduse de Vlăhuța	1.50	Dauș L., Dușmanii neamului	2.50	Popovici C. A., Național. sau democr.	2.—
Alexandri, Fântâna blânduziei, piesă în 3 acturi	1.50	Gorun I., Taina a șasa	1.50	Rădulescu-Pogoneanu, Studii	2.—
— Ovidiu, Dramă în 5 acte	1.50	Gorki M., Mama, roman	1.50	Sienkewicz H., Prin foc și sabie, 3 vol.	4.80
Basarabescu I. A., Vulturii, schițe și nov.	1.50	Ettinger D. E., Sfaturi către mame	1.50	» Fără credință	3.—
Beldiceanu N. N., Chipuri dela Mahala	1.50	Eftimiu V., Inșirate mărgărite	2.—	Tzigara Al. Samurcaș, Muzeul neamului românesc	1.50
— Taina	1.50	Hodos Z., Poftă bună, carte de bucate	3.—	» Arta în România	4.—
Boteni-Ionescu, Din satul nostru	1.50	Holban A., Oameni celebri din atichitate	3.50		
Björnson Björ., Veselul ștrengar	1.50	Iorga N., Istoria românilor	3.—		
Babeș și Oceanu P., Capra (vacă săracului) studiu biologic, igienic și economic	1.50	» Gânduri și sfaturi	1.50		
Bănescu N., Un capitol din istoria mănăstirii neamțului	1.—	— Istoria lumii	3.—		
Baronzi G., Poesii alese 1828—96	1.75	Ibrăileanu G., Spiritul cretic în cultura românească	2.—		
Bianu Dr. V., Doctorul de casă sau dicționarul sănătății	14.—	— Scriitori și curente	2.—		
Becescu Gh., Silvan în fața morții, nov.	1.80	Ibsen K., Nora sau casa de păpuși	1.—		
Caraivan V., Basme și legende străine	1.75	Iorga N., Constatări istorice cu privire la viața agrară a românilor	1.50		
Cazaban Al., Chipuri și suflete	1.50	» Herodot	5.—		
Cuza A. C., Naționalitatea în artă	1.50	» Istoria armatei românești	2.50		
Cugler-Poni, Poesii	4.—	Iosif O. St., Poezii	2.50		
Corbu I., Noua teorie cosmogonică	1.40	Kuhne L., Noua știință de vindecare, vindecarea fără doctorii și operații	4.—		
Cristescu Gl., Dor de primăvară, versuri pentru copii cu ilustrații	1.—	Loti Pierre, Pescar de Islanda	1.50		
— Carte pentru copii cu icoane	1.20	Lagerlöf S., Legendele lui Isus Hristos, trad. de Ciotori	1.—		
Coșbuc Gh., Balade și idile	3.—	Macedonski Al., Cartea de aur	5.—		
» Fire de tort	2.50	Mantegazza, Arta de a se însura	1.50		
» Ziarul unui perde vară	—80	Metropolitul Andreiu baron de Șaguna	7.50		
» Războiul p. neatârnavare	1.—	Maeterlinck M., Viața albinelor	3.—		
» Povestea unei coroane de oțel	1.50	Mera I. T., Din lumea basmelor	3.50		
» Sacontala	5.—	Pitiș Ec., Poezii	1.50		
» Aeneis	2.50	Payot I., Educația voinței	2.—		
» Versuri și proză	—70	Coatu Gr., Din viața țărănească	1.50		
» Valuri alinate	1.50	Dumbravă B., Haiducul	2.—		
Carmen Sylva, Insurat	1.—	Dostoievsky T., Crimă și pedeapsă 2 vol.	6.50		
— Povestile Peleşului	—95	Freitag G., Dare și avere, 2 vol.	6.50		
— Povestile unei regine	1.—	Hétrat B. I., Aevea	2.50		
		Nadejde S., Patimi, roman	2.—		
		» Robia banului, roman	2.—		
		» Din lume pentru lume	2.—		
		Negri C., Versuri, proză și scrisori	1.50		

Cărți pedagogice:

Aslan, Lecțiuni de pedagogie	5.—
Buțureanu V. C., Curente pedagogice	1.75
Borgovan Gr. V., Istoria pedagogiei	3.—
Constantinescu, Curs teoretic și practic de pedagogie și metodologie	6.—
Conta-Kernbach, Elemente de pedagog.	4.—
» » » metod.	3.—
Costescu - Dima - Grigorescu - Popescu, Metodica gramaticii, aritmeticii și geometriei	6.—
Compayre Gabr. Herbert și Educația prin instrucțiune	—60
Costescu, Metodica matematicii	5.—
» » limbei române	5.—
» » Istoriei și geografiei	7.—
Cioflan C. P., Ideile lui Iohn Locke asupra educației	4.—
Culea D. Ap., Invățământul d. natură	3.50
Kiritzescu St., Cestiuni de educație și didactică experimentală	2.50
» Cestiuni de psihologie	2.—
Găvănescu I., Istoria pedagogiei, 3 vol.	15.—
» Ideile pedagog. ale lui Locke	1.25
» Pedagogia generală	1.50
» Elemente de psihologie	4.80
Locke I., Câteva idei asupra educației, 2 vol.	5.—
Matthias D. A., Pedagogia practică	4.—
Martig Em., Psihologia pedagogică	3.50
Pestalozzi H., Leonard și Ghertruda	3.50
» Cum își învață Gertruda copii	1.50
Ufer Chr., Introd. în pedagog. lui Herbert	1.—

MAGAZIN IEFTIN
MAUTNER R.

leftinătate generală surprinzătoare.

Cumpărând o cantitate mai mare de mărfuri am ocaziune a pune la dispoziția Onor. public cu prețuri uimitor de scăzute: pânzeturii, canafas (pânză lustruasă), delin de spălat, delin francez, Batist de mătase, zephir englez, albituri, șervete, fețe de masă, covoare, perdele, acoperitoare de pat, etc., orice obiecte din acest resort. Multime de stoffe și costume engleze cu jumătate de preț se capătă la magazinul ieftin al lui

MAUTNER R., Arad, str. Hunyadi Nr. 1. — Prăvălia e deschisă a. m. dela 8—12, p. m. dela 1¹/₂—7 or.

Extras din catalogul românesc pe anul 1911 a lui

Tóth József

mare magazin și fabrică de gramofone

Szeged, Könyök-u. 3.

Nu există cadou mai frumos, ieftin și plăcut ca GRAMOFONUL.

Vânzare și pe lângă plătire în rate. — Catalog principal ilustrat gratuit.

ieftine, fabricatelor excelente, durabilității gramofonelor mele precum și serviciului meu conștiințios.

Fiind specialist, pun mare pond pe mecanismul gramofonului și regularea membranei. — Prin faptul acesta mașinile mele chiar și cele mai ieftine în privința redării sunetului și perfecțiunii sunt neîntrecute. Mașinile mele pot fi manuate fără greș chiar și de un băiat de cinci-șase ani. — Orice placă de ori-ce mărime se poate folosi la mașinile mele. Toate gramofonele însemnate aici sunt executate în renumita fabrică Lindström, unde lucrează peste o mie de muncitori, și mecanismul lor e făcut exclusiv din oțel fin și aramă, se pot trage și regula și în timpul funcționării.

Gramofonele și plăcile din catalogul acesta alte firme sub alte numiri le vînd cu 50% mai scump. Dreptaceea înainte de-a vă cumpăra ceva, ca să aveți deplină încredere, asemănați prețurile mele cu prețurile altor firme și vă veți convinge, că prețurile mele se nulifică.

Condițiuni de expediere și plătire.

1. Prețurile indicate în catalogul meu anterior prin publicarea catalogului prezent sunt nevalabile.
2. Prețurile indicate sunt a se înțelege fără rabat, în plătiri în rate, dacă însă jumătate din suma de comandă se plătește prin rambursă, acord 8% rabat, iar dacă întreaga suma se plătește prin rambursă, acord 15% rabat.
3. Comenzile sub treizeci de coroane după detragerea

rabatului de 15% se expediază numai pe lângă plătire în bani gata.

4. La comanda peste treizeci de coroane se plătesc 10% din preț de cumpărare astfel, că la prima rată se plătește 20% din sumă (1/2 parte), iar restul se amortizează în 8 luni în rate egale; d. e. la o comandă de 60 cor. rambursa e 12 cor. și ratele lunare fac 6 cor.

5. La comanda peste două sute coroane rambursa e 25% iar restul se amortizează în rate de 10 luni. Afaceri pe timp mai îndelungat nu leg.

6. La fiecare mașină dau garanția de 10 ani, 5 plăci duble (10 piese), un album elegant de plăci, precum și modul de folosință, 400 ace și un ștergător de plăci gratuit.

7. Pentru pachetare comput numai spesele proprii. Spesele de expediere le plătește abonentul.

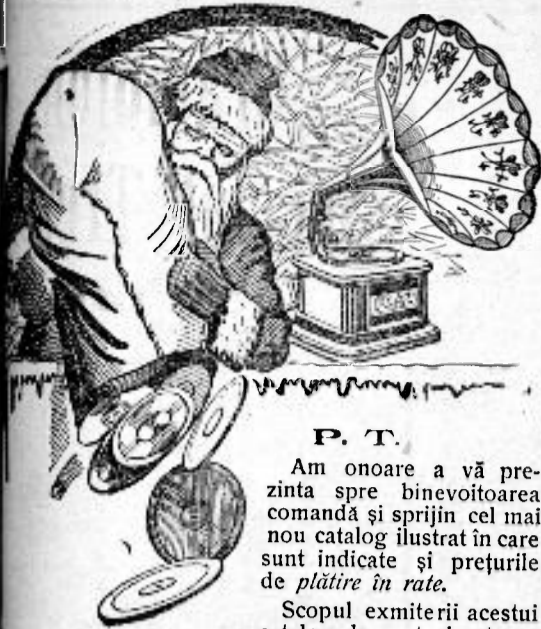
8. La comanda din străinătate rog anticipație.

9. Mărfurile aci însemnate sunt computate cu prețuri strict fixe. Toceala este exclusă.

10. Prin condițiunile favorabile de plătire ce ofer și prin prețurile ieftine sunt nevoit a mă ținea de plățirea punctuală a ratelor, ca pierderea de interese să nu-mi consume eventualul câștig ce sper dela vânzare.

11. La comanda făcute de minori e de lipsă un jirant majorean, încrezut.

12. Articlii comandați pe lângă plătire în bani gata îi expediez cu poșta cea mai apropiată, iar pentru comanda pe lângă plătiri în rate leg un timp de expediere de 2-3 săptămâni.

P. T.

Am onoare a vă prezenta spre binevoitoarea comandă și sprijin cel mai nou catalog ilustrat în care sunt indicate și prețurile de plătire în rate.

Scopul exmiterii acestui catalog de prețuri este, ca

prețurile mele ieftine să dau posibilitate și celor cuvenimici să cumpere pelângă plătire în rate din gramofone și plăcile mele excelente.

Gramofonul fiind practic și ieftin, azi îl găsim nu numai în casele principiare, ci și în casele oamenilor celor mai simpli și cel mai bun de propagandă al culturii.

Gramofonul ni-se desvoaltă admirabil auzul muzical și nostru cât și al copiilor nostri.

Gramofonele mele redau foarte frumos, cu putere naturală și naturală cântări, declamări, cuplete, diferite solouri instrumentale, muzică țigănească, — de tambură și țigănească, încât acasă în familie gustăm adevărat teatru, și ba putem aranja petrecere de dans pelângă bucățile de vals, polcă, ciardaș etc.

Gramofonele mele renumite, sunt lățite atît în Ungaria și în străinătate și vestesc bunul renume al firmei mele. Este dovedește prin nenumăratele scrisori de mulțumită. Titlul acesta se poate atribui numai prețurilor mele

Gramofon pentru familie „Parlophon“.

Gramofon p. familie „Record“

Nr. 101.

Alap 27x27 cm. Lus-truit în culoarea nuci, cu bază metalică și cu cornuri laterali, cu o pelă de 40 cm. largă în forma floarei, cu un disc de sunet se poate și în timpul vânzării. Cu me-gram Record, discul niche-gramofon instruit cu un metru de 20 cm. și cu mem-brană „Tressor“. Cu 5 buc. plăci-Concert cu două fețe probate, cu 10 piese un album e-gant de plăci, 200 ace și un ștergător de plăci 1 cor. (30 fl.) Plătit în bani gata 15% rabat 51 cor. (50 fl. 50 cr.)

Nr. 103.

Dalapul 32x32x15 cm. Lus-truit în culoarea nuci, cu de corajione moza-ică pe toate 4 laturile, cu trom-pelă de 46 cm. largă în forma floarei, în conică cu brațul de su-net îndoi-tos, cu me-anism Record cu discul în dia-metra de 22 cm. ni-belat și lus-truit cu mem-brană „Tressor“. Prețul cu 5 buc. plăci-Concert cu două fețe probate adevă cu 10 piese 1 album elegant de plăci, 200 ace și un ștergător de plăci e

70 cor. (35 floreni)

La plătit în bani gata 15% rabat adevă va costa 59 cor. 50 fl. (29 fl. 75 cr.)

ATENȚIUNE! În timpul din urmă unii comercianți publică gramofone și plăci gratuite. Nu vă lăsați înșelați și păgubiți. Omul deștept știe că: nici un comerciant nu dă cadouri gratis! Și încă mai vărtos aceia, cari publică aceasta. Astfel de reclame nu sunt altceva decât șanumite »apucături fărănești« sau »apucătur prostestii«. Cumpărați totdeauna numai dela firme încrezute și nicicând nu veți fi înșelați.

Catalog deosebit despre marșuri ungurești, germane, ruse, piese de xilofon, celo, șuer, orhestră țigănească, tambură, etc. trimit gratis.

La dorința clienților mei Români am luat în Arad și în Sibiu cântări românești bine succese și cari se pot afla în acest catalog.

Schimb plăcilor: Schimb ori-ce placă mică de 17 cm. diametru 30 de fil., mare de 25 cm. cu 60fil., dacă în locul plăcii folosite se cumpără alta nouă. (Alte condițiuni nu sunt).

Ac pentru gramofon 200 bucăți pentru 30, 50, 60, 80 fil., plăci cu 1 ac se vînd cu 1 cor. 50 fil., ace Burghard pentru a imita voce de pădure 1 cor. 70 fil.

Album elegant de plăci pentru 12 plăci pe lângă plătit în rate 3 cor., în bani gata 2 cor. 50 fil.

Trompete în formă de floare cu ornamente, de 40 cm. diametru, 48 cor., 52 cm. 8 cor., 57 cm. 10 cor., 65 cm. 15 cor.

Mecanisme de gramofon dela 17 cor. — 110 cor., Membrane 4, 7, 10 și 15 cor.

Coardă de gramofon în lățime de 20 mm. 3 cor. 50 fil., de 22 mm. 4 cor., de 25 mm. 4 cor. 50 fil., 30 mm. 6 cor.

La dorința trimet gratis consemnarea mea principală, precum și catalogul plăcilor germane, sârbești, jidane etc. Afară de cele însemnate în catalogul acesta mai expediez ori-ce plăci sau mașini, precum și tot, ce se ține de branșa aceasta, cu prețuri neîntrecute, rog numai să vă adresați cătră mine cu toată încrederea și să servesc cu plăcere cu ori-ce explicații. Sunt sigur, că st. D-ta răsfoind catalogul meu, cât de curând mă veți onora cu comanda D-tale și prăvălia mea cunoscută și veți recomanda și în cercul D-tale de cunoștință.

În speranța aceasta plăcută sunt cu deosebită stimă

Tóth József.

Otelierilor și comercianților le trimit cu plăcere gratis placarda mea mare, elegantă.

Se caută vânzători!

Gramofon Olympia-Tressor. Nr. 151.

Cu dulapul de 45×45×24 cm. se poate deschide. Dulapu acesta e provăzut cu colțuri netezite, cu decorație de mahagoni, execuție polisander, icuită perpendicular. Cu mecanism Olympia-Tressor, cu brațul conic Nr. IV și îndoi-cios, cu trompeta de 65 cm. în forma floarei, cu discul de 30 cm., nichelat și lustruit, cu membrană Exhibition. Prețul cu 5 plăci Concert duble (adecă 10 piese), 1 album elegant de plăci, 100 ace și ștergător de plăci, 240 cor. (120 fl.) — La plătire în bani gata 15% rabat, adecă 204 cor. (102 fl).

DECLARAȚIUNE.

On. Domn Iosif Tóth, Seghedin.

Gramofonul l'am primit, Intrucât am fost foarte satis-făcut cu el, imediat și alți mulți au comandat etc.

Lupeni (cott. Hunedoare), Cu stimă:

Salamon Vizner, agent comercial.

Nr. 151.

Să sprijinim in-dustr'a din patrie și să nu ne trimitem banii în străinătate pen-tru marfă slabă.

Gramofon Special Tressor

Nr. 141.

Cu dulapul de 41×41×21 cm. se poate deschide, stejar veritabil de culoare închisă, lustruit fin. Dulapul partea din față cu decorație-intersia. Cu trompetă de 65 cm. în forma floarei, cu brațul Nr. 4. îndoi-cios, nichelat. Discul de 30 cm. lustruit. Membrană Exhibition, mecanism Special-Tressor. — Prețul cu 5 plăci Concert duble (adecă 10 piese), 1 album elegant de plăci, 100 ace și ștergător de plăci 170 cor. (85 fl.). La plătire în bani gata 15% rabat, adecă va costa 144 cor. 50 fl. (72 fl. 25 c.)

DECLARAȚIUNE:

On. Dle! Gramofonul l-am primit bine, și-ți mulțumesc; sunt deplin satisfăcut, atât ce privește frumusețea cât și sunetele curate, bune îndestulase și pretenziunile cele mai delicate, etc. Cu stimă:

Matei Stefani, hotelier. Uzina Szomolnok.

Nu mai trebuie chibrituri!

Numai trebuie lumini!

Aparatul de foc și felinarul de buzunar original

„IMPERATOR”

la o singură apăsare arde cu flacăra, foarte necesar fumătorilor și în economia de casă.

Să nu se confunde cu imitațiile slabe și fără valoare!

O folosință de o lună costă numai niște fileri. Se poate purta și în buzunarul dela vestă. Neprimejdios. Cadou foarte acomodat.

Pentru o ardere continuă de 50 minute o singură umplutură. Explicații și modul de folosință:

1. Aprinderea se întâmplă prin piatra de foc (cremene), care prin o coardă e prinsă de frecare.

2. Umplerea se face la aparatul „IMPERATOR” la lature, așa, că scoatem șurubul dela locul de umplutură (învârtit la stânga) și picurăm în gură atâta benzină, câtă poate absorbe fitilul de 25 cm. și bumbacul. Dacă fitilul după multă folosință ar înegri,

MAI NOU! La dorința fumătorilor pe lângă aceste prețuri le expediez separat de foc „IMPERATOR” nichelat ce arde cu jar cu șnur de foc, fitil folosință de benzină. „IMPERATOR” trimis imediat franco pe lângă trimiterea înainte a sumei.

fi tragem puțin afară cu un ac. După câteva mii de aprindere cremene se tocește, altă nouă oricine poate pune, dacă nu are, pișchia. O cremene de rezervă costă 15 cruceri.

Prețul unui aparat de foc și felinar de buzunar veritabil „IMPERATOR” nichelat 3 cor., trei bucăți 8 cor. Spese expediere per pachet 40 fil. — „IMPERATOR” din argint China 4 cor. — Expedierea se efectuează numai pelângă trimiterea înainte a sumei sau prin rambursă.

„Automata Junior” Nr. 11

o aruncare înăuntru de 6 sau 10 fileri, pentru hotelieri, foarte solid lucrat, durabil 49×37×27 cm. cu dulapul în stejar. Partea dulapului e decorată cu palchetă Relief pească din argint vechiu. Trompeta în culori în forma unei trompete, diametru 56 cm. Brațul conic și îndoios. Mecanism automat excelent, cântă pentru aruncarea de 3 ori fileri. Discul în diametru de 25 cm. Membrană „Concert” din gumă. La fabricarea acestui gramofon am avut în vedere afară de dulap părțile în funcțiune abia să se observe. Mecanismul patentat să închide și deschide singur. Deschiderea automatei se întâmplă încet, fără de scuturări. Se poate aplica orice placă. Automatul acesta pelângă are avantajile ce le are este mai ieftin decât cele puse în circulație. — Prețul cu 5 plăci duble (adecă 10 piese), 1 album elegant de plăci, 200 ace și 1 ștergător de plăci 180 cor. (90 fl.) La plătire în bani gata 15% rabat adecă 153 cor. (76 fl 50 cr.)

Nr. 11.

Prețurile se înțeleg în rate. La plătire în bani gata 15% rabat.

Gramofon Grand-Tressor.

Nr. 165.

Dulapul 48×48×27 cm. din cel mai fin mahagoni englez cu poleitură Piano, colțurile sunt decorate de mână de adevărat sculptor. Partea anterioară a dulapului, precum și două laturi sunt decorate cu picturi de-ale renumiților pictori, încadrate în miniatură de bronz. Acomodat decorației dulapul are trompetă 65 cm. galbină în forma floarei, cu discul de 35 cm., membrană Exhibition, cu 5 plăci duble (10 piese), 1 album elegant de plăci, 200 ace și ștergător de plăci. — Prețul 360 cor. (180 fl.) La plătire în bani gata 15% rabat adecă 306 coroane (153 floreni).

DECLARAȚIUNE.

On. Dle!

Gramofonul automat cumpărat dela Dia acum câțiva ani și acum e bun, în Cristur nu mai este altul la fel, deși aci gramofonul e foarte răspândit.

Cristur (c. Odorhei).

Stimător:

Mihai Krasznay,
hotelier.

Hotelierii, crîșmarii, comercianții, vor atrage public mult, dacă cumpără un gramofon pentru prăvălia lor.

GRAMOFONUL suplinește orchestra țigănească, — militară, teatrul, cabaretul etc.

Gramafon Tressor-Prima. Nr. 114.

Gramafon pentru familie „Record”. Nr. 107.

Dulapul 40 × 40 × 18 cm. din mahagoni închis, cu ornamentație mozaică ca trei laturi, cu coperiș și baza rotunzite, cu trompetă de 52 cm. în forma floarei, tonic cu braț II. îndoișos, cu mecanism »Record«, cu discul în diametru de 25 cm. nichelat și lustruit, cu membrană »Reform«. — Prețul cu 5 bucăți de plăci-concert cu 2 fețe probate (10 piese), un album elegant de plăci 200 ace și 1 ștergător de plăci 90 cor. (45 fl.) la plătire în bani gata 15% rabat 76 cor. 50 fil. (38 fl. 25 cr.)

DECLARAȚIUNE.

M. On. Dle Tóth!

Am primit prețuitul D-voastre pachet, cu care sunt pe deplin mulțumit. Primește deci sincera mea mulțumită.

M'am convins, că publicul are de-a face cu un om corect, iar nu cu un neguțator pălavragiu de reclamă. Azi-mâne nimeni nu va mai cuteza să cumpere, pentru că neguțătorii aceștia palavragii de reclamă la tot pasul înșală oamenii. Dumnezeu să Vă trăiască pentru răspândirea comerțului ung.

Gurahonț, (comit. Arad) 1 Dec. 1909. Sunt al D-tale stimător

Ioan Lebóh, inspector montan.

Nu există un cadou mai frumos, ieftin și plăcut ca GRAMOFONUL.

În provincie în lipsă de circulație gramafonul e un instrument indispensabil.

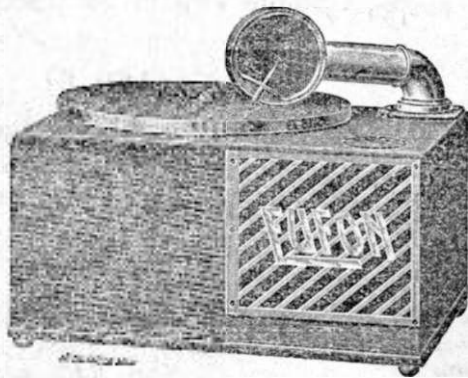
Dulapul 40 × 40 × 19 cm., din stejar de culoare deschisă, pe bază lată, cu coperiș rotunzite, pe prefață cu ornamentație bogată. Dulapul se poate deschide. Mecanism »Tressor« excelent, cu trompetă de 52 cm. larg, în forma floarei, conică cu brațul III, cu discul în diametru de 25 cm., nichelat și lustruit, cu membrana »Reform« cu 2 fețe probate.

Prețul cu 5 plăci-concert pe amândouă laturile probate, adevărat album elegant de plăci, cu 200 ace și ștergător de plăci 110 cor. (55 fl.). La plătire în bani gata 15% rabat 93 cor. 50 fil. (46 fl. 75 cr.)

Noutate!!! Gramofoane »Eufon« fără trompetă fabricații ungurești.

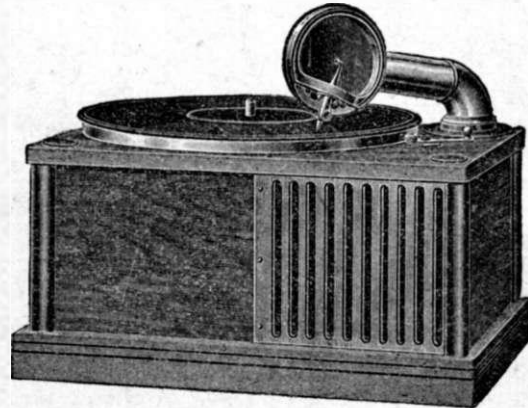
VÉDJEGY

»Eufon« Export II. din mahagoni stejar de culoare deschisă sau închisă, dulapul de 32 × 24 × 15 cm., cu 5 plăci duble, adevărat album elegant de plăci, cu 200 ace și ștergător de plăci.

Prețul 80 cor. (40 fl.) La plătire în bani gata 15% rabat 68 cor. (34 fl.)

Bunul renume al prăvăliei mele se dovedește prin faptul, că încontinuu sosesc comenzi nu numai din țară ci și din România, Austria, statele balcanice, ba chiar și din America.

»Eufon« I. cu dulapul din mahagoni, stejar de culoare deschisă sau întunecată, de 33 × 26 × 16 cm. Membrană excelentă, cu 5 plăci duble, adevărat album elegant de plăci, cu 200 ace și ștergător de plăci. — Prețul 110 cor. (55 fl.) — La plătire în bani gata 15% rabat 93 cor 50 fil. (46 fl. 75 cr.)

DECLARAȚIUNE.

M. On. Dle!

Cu toată stima vă încușoritez, că cu gramofonul primit de la D-ta sunt pe deplin satisfăcut, și dreptatea primiți recunoștința multămită mea.

Sperez, că D-ta vei mai primi comenzi din ținutul acesta, pentru că ne-am convins, că aveți de-a face cu un om foarte cinstit și conștiințios. — Dreptatea vă recomand, ca pe comercianții din cel mai de încredere al Ungariei.

Baráthely, u. p. Mediaș.

Cu cea mai profundă stimă Sever Mețian, preot gr. ort.

Gramofoanele „Eufon“ fără trompete se pot ușor purta!

Reproducerea oprită!

Consemnarea celor mai excelente plăci.

Reproducerea oprită!

Plăcile de concert duble de 25 cm. din consemnarea prezentă se vînd cu 3 cor. 50 fil. bucata în rate. În bani gata 3 cor. bucata. Consemnarea aceasta a plăcilor am compus-o astfel, că din cele mai bune mii de plăci am ales piesele cele mai excelente populare. Catalog despre plăcile ungurești, germane, sârbești trimet separat.

La comandarea plăcilor e de ajuns amintirea corectă a numărului plăcii din partea stîngă a consemnării, — d. e.: R. 123 sau 680 etc. etc. — Rog însă și însemnarea numerilor secundari, pentru că se poate, ca vre-o placă plăcută să fie epuizată, deși țin în depozit orice plăci și numai astfel se poate, ca totdeauna se pot expedia numărul recerut de plăci comandate.

Plăci de probă nu trimit. Fiecare placă înainte de expediere se probează și astfel plăci rele nu pun în circulație. — Orice placă cumpărată dela mine se poate folosi la ori-ce gramofon, pe amândouă laturile e probată și astfel prețuiește dublu, față de plăcile cu o latură probată, de până acum.

Estras din semnarea principală de plăci românești pentru gramofone.

La comanda de plăci rog totdeauna să se însemneze și numerii supletori. Prețul plăcilor duble însemnate aci cari se pot folosi la orice gramofon, în rate costă 3 cor. 50 fil. La platire în bani gata 3 cor.—

Plăcile Transilvaniei.

Muzica Regimentului 31, Sibiu.

3718. Unde ești? Marș. — Ardeleana. Invărtită.
3719. Romana. — Bătuta. Sârba.
3720. Călușerul. — Știl tu (cu so'o de Filgehorn). — Sârba Transilvaniei.
3722. Limba mea, marș. — Știl tu, marș.

Celebra orchestră Alexandru Miklós din Sibiu.

3709. Somnu 'mi-e și m'aș culca. — Mândro de dragostea ta.
3710. Nu m'abandona. — Hora trocarilor din Brașov.
3711. Joc românesc: Invărtita măierenilor. — Când și-a pierdut ciobanul oile.
3712. Sârba meseriașilor din Sibiu. — Cântarea verzilor la munți în Ardeal.
3713. Invărtita din Sibiu. — Hora din Târgovești, de Elisa.
3714. Hățăgana din Abrud. — Do'na fetițelor din mărginime.
3737. Sârba junilor și Invărtită. — Gând mult, Sârba.
3738. Sârba popilor. — Invărtita din Sibiu.

Alex. Miklós și Roth, Sibiu.

3729. Doina și Hora Iancului. — Sârba Boterilor.
3730. Hora domnișoarelor și Invărtită. — Cântec amoretat și la moară la hârta pîrta.

Solo de clarinet, cântate de V. Roth, Sibiu.

3717. Doina de Clarinet din Ardeal. — Compoziții românești.

Fluer.

Cântate în fluer de Dr. A. Bogdan, Sibiu.

3731. Doină. — Pentru ochi ca murele.
3732. Foale verde de săcară. — Doina ciobanului.
3733. Dela Nistru pân' la Tisa — Auzi valea cum răsună.

Nicolae Orbu, fluerăș Sibiu.

3734. Doina Frunză verde și Invărtită. — Dansul din Rășinari.
3735. Doina ciobanului. — Invărtita măierenilor.
3736. Cântecul ciobanului. — Invărtită cu brâu din Săliște.

Cântate de Ioan Stanciu, tenor cu orch. Miklós Sibiu.

3715. Până când măi Ardeleana. — Nu întreba de-a mea iubire.
3716. Doina Ciobanului. — Dormi în pace. Romanță, cu acompaniament de pianino.
3723. Mi-a trimis bădîța dor. Doină. — Călugărul. Romanță.
3724. În raritatea de lângă. Romanță. — Bagă Doamne luna 'n nori.

Coruri de bărbăți executate de Reuniunea sodărilor români din Sibiu.

3725. Imnul Unirii. — Doină. (Cor cu solo).
3726. Tainic se luptă. — Imnul Unirii.

3727. Inzadar alerg p'mântul. — Mori mândro.

3728. Dumnezeuul nostru. — Păsărică trecătoare.

Cântece populare. Sava Ș. Derulan. Arad.

3701. Bagă doamne luna'n nor. — Moțul la drum.

3702. Mândruliță dela munte. — Astăzi beau și mâne beau.

3703. Moțul la drum. — Călugărul.

3704. Călugărul. — Hora Sinaiei.

3705. Vin Țăranii (Mișcarea țărănească din Martie 1907) — Înainte. Poesie de D. Th. Neculuță.

Muzica Regimentului 6 Mihai Viteazul București.

3953. Marș războinic. — Dragoste de țigan. Vals.

3954. Garda de onoare, Marș. — Violete de Parma. Vals.

3955. Soldatul voios. Marș. — Fata pădurarului. Vals.

3956. Farmecul Valurilor. Vals. — Sârba militarilor.

3957. Hora Floricel. — Sârba Cucușel.

3958. Sârba Unirei. — Hora Crevedianca.

3959. Hora dela Bolintin. — Sârba drăguțelor.

3960. Hora ca la Breaza — Sârba Mărioare.

3961. Contele de Luxemburg, vals Part. I. — Marșul nineta.

3962. Contele de Luxemburg, vals Part. II. — Hora Unirei.

3963. Hora Sinaei. — După divorț. Vals.

3964. O zi de sărbătoare, Potpurii I. — O zi de sărbătoare Potpurii II.

3965. Deșteaptă-te Române. — Valsul Brigii Part. I.

3966. Sârba lui Don Vagmistru — Valsul Brigii Part. II.

3967. Sârba Bulevardului. — Valsul Apașilor.

3968. Viața e un vis. Vals. — Ret agerea cu forțe.

3904. Romanul, partea 1. — Romanul, partea 2.

3905. Schimbarea Garzei. — Atacul, marș.

3916. Sinaia, marș. — Văduva veselă, vals.

3917. Drapelul român, marș. — Farmecul unui vals.

3918. Vagabonzi, marș. — Zeița Dunărei, vals.

3919. Marș constituțional turcesc. — Osman pașa, marș.

3920. Colo'n Gradinița. — Marș Imperial Otoman.

3921. Aur și argint, vals. — Polca mimica.

3922. Primul suras, vals. — Polca Marien.

3923. Mazurca grațioasă. — La Matchiche.

3924. Sârba fetițelor. — Hora craiu nou.

3925. Lancier fig. 1, 2, 3. — Lancier, 4, 5.

3926. Quadrille fig. 1, 2, 3. — Quadrille fig. 4, 5, 6.

3927. Văduva veselă, marș. — Să te văd, vals.

3928. Blondinette, vals. — Marșul generalului Anghelescu.

3929. Valsul brunelor. — Valsul țarinei.

3842. Firea soldatului, marș. — Hora Bucureștiului.

3843. Marș vitejesc. — Sârba Lenutei.

3844. Polca Divina. — Regele vânătorilor, vals.

3845. Polca Albinei. — Visul de amor, vals.

3846. Quadril național cu comando fig. 1, 2, 3. — Quadril național cu comando fig. 4, 5, 6.

3847. Dolce fără niente, vals. — Hora veseliei.

3865. Buchet național. — Mugur, mugurel (I. Corescu celebru tenor național.)

Muzica Regimentului 4, Roșiori «Principesa Maria» București.

3969. Sârba Trivalei. — Hora din Argeș.

3970. Flori de lămâie, horă. — Sârba Roșiorilor.

3971. Hora lui Ciolacu. — Sârba Moșilor.

3972. Iubește-mă Veto dragă. — Ce e dorul? Romanță.

3973. Hora din Vălceni. — Sârba domnișoarelor.

3974. Ca pe Murăș. — Dacă ramuri bat în geam.

3975. Hora lui Mihăileanu. — Junărie.

3976. Hora Ploșteanca. — Sârba lui Poloni.

3977. Hora ca pe Vlașca. — Sârba din Obor.

3978. Hora din Călugăreni. — Sârba națională.

3979. Hora Dorobanților. — Viața de soldat. Marș.

3980. Salanchemen, Marșul de defilare la pas Reg 4 — Fluturaș, polca.

3981. Marșul de defilare, trap. — Marșul de defilare, galop.

3982. Sor magyar, Part. I. — Sor magyar, Part. II.

3983. Csárdás Part. I. — Csárdás, Part. II.

3984. Doină cu solo de Filgehorn. — Retragerea lui Napoleoa la 1812.

3985. Visul păstorului, horă. — Priveghitoarea de peste Oit.

3986. Regina Balului, polca. — Marșul Jubileului.

3987. Galop. — Marșul Moldovenilor.

3988. Polca Mazurca. — Marș de manevre.

3989. Marș de tabără. — Steaua Polară, vals.

3990. Frumoasa Elena, polca. — Primirea generalului.

3991. Rendez Vouz, polca. — Sârba democraților.

3992. Steluța, Polca, Mazurca. — Marșul deșteptării.

3993. Amintiri din Carpați, Potpurii I. — Amintiri din Carpați, Potpurii II.

3994. Hora Cheflilor. — Hora soacrelor.

Muzica Reg. 6 Mihai-Viteazul:

- R 326. Lugoșana, Hora. — Atacul cu Urale, Marș.

- R 327. Sârba lui Don Caprar. — Didi, Marș.

Regiment I. Geniu:

3856. Marșul reg. I. Geniu. — Vertige vals.

3857. Marșul Principelui Carol. — Hora și sârba reg. I. Geniu.

3858. Marșul Conservatorilor democrați, — Ofițerul român, vals.

3859. Doină cu solo de flogor. — Hora și sârba câmpului.

3860. Garofița potpori, p. I. — Garofița potpori, p. II.

3861. Banu Mărăcine și Brăulețul. — Hora și Sârba maiorului.

Celebra orchestră G. Dinicu, București.

- 3746 O noapte la Enescu. — Dar pribeag. Romanță.

3747. Hora lui Florea. — Vino la mine.

3748. Sus fetițe. — Lăsați-mă în pace.

3749. În ochii tăi e scris. — Sârba lui Filoți.

3750. Doina lui Dinicu. — Matel, Matel, sârba.

3751. Steluța. — Polca de concert.

3930. Hora lui Dobrica. — Fantasie lui Gheorghită.

3931. Aur și argint, vals. — J'ai tent pleuré

3932. Sârba cooperativei. — Marie, Marie.

3933. Sârba lui Pompier. — De-acum eu nu te-oi mai vedea.

3934. Hora din Surdină. — Jurământul femeii.

3810. Sârba dela Sărindar. — Potpourii național.

2811. «Ciocărlia» Solo de muscal Nastase Ionescu cu acompaniament de orch. — Sârba Văleancă.

3812. Sârba nouă lui Dinicu. — Hora Unirii.

3813. Dans de Paragoi. — Aur și Argint, vals.

3814. Farmecul unui vals. — Ochi negri, romanță. (Neîntrecutul Jancu Marinescu cu orchestra Gutescu.)

3815. Traviata, Adio del passato, solo de muscal (de Nastase Ionescu cu acompaniament de orchestră). — Rigoletto (detto).

Orchestra Națională Solomonescu București.

3752. Sirba lui Moldoveanu. — Hora lui Tipirig.
3753. Sirba Roziceii. — Clocârlița.
3754. Sirba dela Obor. — Hora dela potlogi.

Reunitul muscalagiu Tipirig cu acompanimentul orchestrei pompiștilor.

3830. Doină, solo de muscal cu acomp. de orchestră. — In spre ziuă, solo de muscal cu acomp. de orchestră.
3831. Maneaua turcească, solo de muscal cu orchestră. — Cavalul, cu solo de muscal și orchestră.

Voce.*Neîntrecutul Iancu Martinescu cu orchestra Solomonescu, București.*

3766. Mai am un singur dor. — Lângă plopii fără soț.
3767. Să-ți ceri un semn iubit. — Jurământul femeii.
3768. Du te dor la badea 'n sân. — Prinde-mi te-aș.
3769. Hora dragostei. — Eu copil, tu copilă.
3770. Unde ești? — Plânge Bistrița în vale.
3771. În ochii tăi e scris. — Hora profira mea.
3772. Noaptea scârțâie fântâna. — Matei, Matei.
3773. Departe mândro, departe. — Au plecat Oltenii la coasă.
3774. Sirba Pompiștilor. — La carul cu 2 boi.
3775. La șalul cel negru. — Cine are dor de vale.
3776. În grădina lui Ioan. — Arde foc inima 'n mine.
3777. Ursoalca. — Foale verde foi de vis.
3778. Cernelele. — Eu boboc, tu boboc.
3779. Dragostea de Țigan. — Dela Olt și până la Jiu.
3780. De-ar fi drumul prin pădure. — Nelca al meu cu calul bun.
3781. Las-o Gheorghe să iubească. — Ia-ți bobocii dela moară.
3782. Deșteaptă-te Române. — La moară la făgădău.
3783. Alunelul. — Colo'n grădiniță.
2874. Dacă-ți este dor. — Luna doarme.
8875. Sub stejar. — Cumetrița.
3877. Dorul meu e numai dor. — Lino Leana.
3878. Marie, Marie. — Ochi frumoși.
3879. Hai raci. — Alunelul.
3882. Mândro cu ochii ca mura. — Barbu lăutarul.
3886. Hora din căluș. — Nu purta rochia cu flori.
3832. De acum nu te-voi mai vedea, romanță. — Regele vânătorilor. — vals.
3833. Farmecul unui vals, valsul. — Picolo, Picolo.
34. Trecui pe lângă o cruce, 38romanță. — Nu mai sunt ce-am fost odată, romanță.
3835. Liliacul alb, romanță. — Hora Teleormanului, cântec național.

3836. Ochi căprii, romanță. — Două fete spală lâna, cântec național.
3837. Rariștea, romanță. — Puica la șosea.
3838. Dor pribeag, romanță. — Mândra în poartă șade.
3839. Ar fi fost cu mult mai bine. — Olteneasca, cântec național.
3840. Fă Frosino, cântec național. — Inimioară ce te bați.
3841. Aoleo frate Peline. — Lelea cu scurteica verde.

Iancu Panaitescu cu acomp. de orchestră București.

3783. Mai am un singur dor. — Pe lângă plopii fără de soț.
3784. Silița cărciumăreasa. — Nu plânge să te dau uițăril.
3785. Mori puile, mori. — Era o zi frumoasă.
3786. Coco e steluța mea. — Năna Barcarola.
3806. Regină dragă. — De m'ai iubi.
3807. De acum nu te-oi mai vedea. — Anicuța neichii dragă.
3808. Iubește-mă Veto dragă — Și ți-am zis puică.
3809. Doctorul nevestelor — Rujița.

Nae Dumitrescu cu orch. Națională. București.

3943. Haideți la isvor. — Ileana neichi, Ileana.
3344. Doctor de neveste. — Am un amant militar.
3845. Aoleo frate Peline. — Regele vânătorilor.
3946. Dulce copilărie, romanță. — Arde focul în paie ude.
3947. Așa mi vine câte odată. — Cine are cine n'are.
3948. Străini și fără de nume, romanță. — Din ochii tăi cei negrii.
3449. De-ar fi mândra'n deal la cruce. — Din Ploiești până'n Gheobaia.
3950. Mișo Ia. — Călugărița.
3951. Sub balcon, romanță. — Foale verde de susai.
3952. Foale verde foi de foi. — Unde-ți văd margeanul roș.

Madame Drăgana cu acomp. orchestra Națională București.

3787. Dădălina mea. — Frusănică.
3788. Cal bălan, șaua verde. — Păc, Păc.
3789. Foale verde grâu mărunț. — Amărită prăpădită.
3790. Jandarmul călare. — Ursitoarea.
3792. Ceaba al sprincene vinețe. — Trandafiri după răzori.
3792. Sună petricica 'n gâră. — Șopârta.
3793. Gheorghită geambaș de cal. — Murguleț căluțul meu.
3794. Solzi de pește. — S'a trecut iubirea noastră.
3795. Foale verde măghiran. — Cine-i mai străin ca mine.

Madame Florica cu orchestra pompiștilor.

3821. Am un leu și vreau să-l beau. — Mama cu inima de piatră.
3822. Piatră, piatră cântec de dor. — Pe deal pe la Cornățel.
3823. Doina oltului. — De-o vrea puica de n'o vrea.
3824. Pomelnicul, cântec național. — Foaie verde și-o pisică.
3825. Sabarelul, cântec național. — Cine face rublele.
3826. Lelița Ioana, cântec național. — Bărbatul înșelat cu cearta mahala gioaiceii.
3827. Fir'ar ceasu afurisit când m'apucaii de iubit. — Trecui printre zorele.
3828. Lele a dracului mai ești. — Taci, taci ca nuiaua.
3829. Negustori, negustorași. — Joia Moșilor cu țaranul și țaranca la turcoaiice.
3866. Colo'n grădiniță. — Frumoasă îmi fu viața.
3867. Haideți la isvor. — Lelea cu coadele lungi.
3868. Am să beau și să mânănc. — Nu e de multă vreme.
3869. Marinică dela greci. — Pădurice pădurea.
3871. Țigănie Țigănie. — Bulgăraș dela ghiață.
3872. Taci, taci ca nuiaua. — Hora miresei.
3908. Parastasul. — De-o vrea puica.
3909. A murit Ion. — Ioan dela obor.
3910. Femeia bețivă. — Femeia cu doi bărbați.
3942. Coalea'n grădiniță. — Frumosă îmi fu viața.

Ireztibilul comic Emil Dimitrescu cu acomp. de pianino București.

3995. Sus fetișo. — Bucătarul.
3996. Dentistul damelor. — Moș Teacă.
3997. Țăranul la București. — Nunta lui Nae.
3998. A murit Stăncuța. — Am bulantul.
3999. Dascălul după înmormântare. — Fritz bețivul.
3848. I-am plăcut, mi-a plăcut. — Șoferul.
3849. Ordonanța Colonelului. — Petrecere frumoasă.
3850. Un mic cadou. — Când am fost flăcău.
3851. Bubică făt frumos. — Floricica fetiței.
3853. Amor electric. — Militarul vesel.
3854. Inimă de femeie. — Ramură de trandafir.
3855. Nevasta mi-e plecată. — Sărmanul orfan.

I. Tomescu, cupletist București.

3799. Madam Sara. — Fecioria soldatului.
3745. Liplitorul de ațșe. — Unudoi.
3796. Coana Manda în societate. — Grigoriță al Ioancăii.
3797. Coana Manda atinsă de holeră. — Pomelnicul.
3798. Marghioala speriată de Cometă. — Coana Manda la Blériot.
3939. Coana Țița la cimitir. — Fata cocoanei Vette când a fugit.
3940. Coana Frosina la expoziție. — Gramofonul cucoanei Florei.
3796. Coana Manda în societate — Grigoriță al Ioancăii.
3797. Coana Manda atinsă de holeră. — Pomelnicu.
3798. Marghioala speriată de Cometă. — Coana Manda la Blériot

Statescu celebrul comic dela Moara Roșie.

3800. Conductorul. — Baioneta.
3801. Sabia lui Bébé. — Marghiolita.
3802. I-am plăcut, mi-a plăcut. — Viața la București.
3803. Biliardul modern. — Anatomia Recrutului.
3804. Bonjour Madam. — Mașina Domnișoarei. (Ireztibilul comic Emil Dimitrescu).
3805. Lecția de Teorie. — Ștefan Tulumba.
3912. Viața e un vis. — Micuța mea.
3913. Grece regimentul. — Regretul.
3914. Popa somnambul la hotel. — Popescu.
3915. Conductorul. — Pescărie.

Comicul Jianu Dumitrescu cu acompaniment de piano.

3817. Ghița Sulu. — Iancala.
3818. Aoleo Nastase. — Moartea Berthei.
3819. Didino dragă. — Scandalul dela 10 Mai.
3820. Șoferul amoretat. — Șirul la Bobotează.

I. Corescu, cunoscutul tenor național București.

3755. Foale verde de trifol. — Doina lăutarului.
3756. Nu ești mândro vrednică. — Rotarul.
3757. Plânge Bistrița în vale. — Petru Rareș.
3758. Năcăjit ca mine nu-i. — După ochii ca murele.
3759. Păunașul codrilor. — Luna de Dinicu.
3760. Cîmpoiul. — Hora lui Mihăileanu.
3761. M'a încins dorul. — Mărită te mândro.
3762. Bată-i Dumnezeu să l bată. — Daulcă frunză 'n chică.
3763. Dorul meu e numai dor. — Cîmpoiul fermecat.
3764. Dolna din Coroană. — Vai mândruțo.
3765. Plânge Bistrița 'n vale. — Un drac în pântec mi-a intrat.

Muzica Batalionul II. Pioneri:

(fost Regim. I. Ciniu)

- R 323. Sinaia, Marș. — Himnul Național Român.
R 324. Hora Fetelor Frumoase. — Marșul principelui Carol.
R 325. Deșteaptă-te Române. — O noapte în pădure.

Orchestra Răducan Niculae:

- R 328. Bătuta. — Cimpoiul.
R 319. Ca la Breaza. — Sârba Oltenească (Jianca).
R 330. Vlăsceanca. — Brîul.

Orchestra națională din Transilvania:

(compusă din d-nii Ion, Vasile și Alexandru, etc.)

- R 331. Ca pe mureș. — Hora Șapte Scări.
R 332. Ca pe la Sibiu. — A verzelor.
R 333. Ca'n Ardeal. — Hațegana.
R 334. Sârba națională. — Chindia.
R 335. Paloșanca. — Ca pe la Seliște.
R 336. Hora Oboreanca. — Sârba becherilor.
R 337. Ca la munte. — Sârba nuntașilor.

Orchestra B. D. Ciolac voce J. Panaitescu:

- R 338. Am un leu. — Leányok a Faluban.
R 339. Cuculeț cu pana sură. — Pe deal pe la Cornățel.
R 340. Ia mai zi măi din vioară. — Ritka Buza, Csárdás.
R 341. Româneasca și Sârba. — Hai să dansăm.

Orchestra și voce Al. Dârca:

- R 342. Dorul de la mănăstire. — Pădurice, Pădurea.

Orchestra Răducan Niculae voce M-me Florica:

- R 343. Hora miresei. — Auzi lele, popa toacă.
R 344. Jean dela Obor. — Scandalul familiar.

Orchestra Năstase Ionesco, voce M-me Brezeanu:

- R 345. Trăsni-l'ar Dumnezeu. — Interimatul Didinei, Vals.
R 346. Foaie verde lin, pelin. — Cine n'are dor pe vale.

Orchestra și voce Ioan Măță:

- R 347. Rămâi, rămâi cu bine (Panaite)—Barbu Lăutaru.

Flaut.**Di Elinescu:**

- R 348. Dansul Vilageoise. — Cavalul și Hora din Caval.

Duo comic.**Di Ghimpeteanu, Bariton:**

- R 349. După fragi și după mure. — Ce te legeni çodrile.

Soprano.**D-ra Dragulinescu:**

- R 351. Vai bădiță dragi ne-avem. — Mândro unde înserezi.
R 352. Neică Neiculică. — Ana Lugojana.

D-na Brezeanu:

- R 253. Lilica Pampon. — Fetele din Popa Nan.

M-me Florica, Voix avec orchestre.

- R 354. Iubește-mă, Veto dragă. — Lelița Ioana.

D-na Eugenia Carollan:

- R 355. Frunzuliță foi de fag. — Doi Ochi (Romanța).

Chor.

- R 356. Dorul meu (Mureșanu) — Auzitam auzit. — Rujița și Pâc pác pác (Corul Societății Carmen).
R 357. S'a dus cucul (Kiriac, Corul Societății Carmen.) Steagul nostru (Corul Societății Carmen).
R 358. Lugoșana de Vidu (Corul Societății Carmen). Dacă Magii au plecat (Kiriac). De ar fi mândră (Corul Societății Carmen).

Stefan Iullan. Comic. București.

3936. Coana Manda în horă. — Ion Dobrăgianu.
3937. Cântecul țaranului oltean. — Frusina și Lina la preumblare.
3938. Marghioala speriată de răscoală. — Bărbatul coanei Șița.
3939. Coana Tița la cimitir. — Fata cocoanei Vette când a fugit.
3940. Coana Frosina la expoziție, — Gramafonul coanei Florei.

Neîntrecutul Iancu Marinescu cu orch. Gutescu. București.

3873. Alunelel. — Colo'n grădiniță.
3874. Dacă-ți este dor. — Luna doarme.
3875. Sub stejar. — Cume-trița.
3877. Dorul meu e numai dor. — Lino Leană.
3878. Marie, Marie. — Ochi frumoși.
3879. Hai raci. — Alunelel.
3882. Mândro cu ochii ca mura. — Barbu lăutarul.
3886. Hora din căluș. — Nu purta rochiă cu flori.

I. Corescu, celebrul tenor național.

3862. Auzi valea. — Doina Transilvaniei.
3863. Hora dela mahala. — Alunelel.
3864. Doina Oltului. — Dorul dela mănăstire.

3865. Mugur, mugurel. — Buchet național. (Reg. 6. Mihai Viteazul).

Iancu Panaitescu dela Restaurantul Iordache, cu orchestra pomplierilor.

3806. Regină Dragă. — De m'ai iubi.
3807. De-acuma nu te-oi mai vedea. — Anicuța neichii dragă.
3808. Iubește-mă Veto dragă. — Și ți-am zis puică.
3809. Doctorul nevestelor. — Rujița.

Plăci ungurești.**Indulók.****Játsza az 51-ik gyalogezred zenekara.**

- 601 Rákoczy-marsch. — Brucky tábori marsch.
613 Mit Klingendem Spiel. — Schönfeld marsch.
619 Jönnek a bosnyákok mars — Habsburgi marsch.
737 Marseillaise francia foradalmi induló. — Szocialista marsch.
779 Lotte, du süsse Maus. — Signalmarsch.
807 A néger álma. — Tiroli favágó marsch.
M 813 Habsburg marsch. — Radetzky marsch.
M 823. 73. gyalog ezred indulója. — Katonai takarodó.
M 835. A kis szökevény, marsch. — Urnapi körmenet diszlövessel és harangzózással.

A magyar posta' és távirtda al-tisztek és szolgák orsz. egyesü-letének zenekara Budapest.

- M 178. Csókkuplé »Tatárjárás« operettéből. — Postás marsch.
M 179. Rákoczy-marsch. — Hunyadi-marsch.
M 183. Csárdás egyveleg (Ott ahol a Maros vize). — Friss csárdás egyveleg. (Egy cica két cica stb.)
M 190. Csárdás egyveleg (Károg a varju). — Friss csárdás egyveleg.

Különféle táncdarabok.**Elsőrangú zenekarok által játszva.**

603. Korcsolyázó keringő. — Keringő énekkel és nevetéssel.
649. A szép kék Dunán keringő. — Kis csólnakom a Dunán keringő.
739. La Matichiche. La petite Tonkinois.
741. Faust keringő. — Luna keringő.

795. Aranyeső kerigő. — Keringő egyveleg.

797. Hamburgi Polka-Mazur. In Reih und Glied.

641. Dallárkirálynő, intermez-zó. — Dollárkirálynő, ke-ringő.

643. Dollárkirálynő, autó in-duló. — Varázskeringő, ke-ringő dal.

647. Vig öszvegy, Vilja dal. — Vig özvegy, Balsiréne walzer.

801. Keringő dal. — Induló »Luxemburgi gróf«-ból.

803. Kind du kannst tanzen. — Man steigt nach »El-vált aszszony«-ból.

Német Ländlerok.**Hirneves parasztszenekarok által játszva.**

615. Steier Ländler. — Ober-österreichischer Ländler.
635. Almenrausch-Ländler. — Salzachtaler-Ländler.
637. Almglockengeläute (éne-ekkel). — Auf der Alp.
639. Der Parnachtaler Länd-ler. — Grüssz Gott sagen wir (énekkal).
749. Berchtesgadener Trom-bitä Ländler. — Walchen-seer-Ländler.

Bemutató és jellegzetes da-rabok.**Játsza az 51 gyalogezred zene-kara Bécsben.**

- M 940. Grivicza-induló erős fölvétel. — Sinaia-induló citányérral.
M 933. Kürtösök indulója »Aida« operából. — A ven-dégek bevonulása Wartburg várába »Tannhäuser« ope-rából.
M 821. Ferdinánd Károly fő-herceg-induló. — Katonai temetés.

625. Az őrség felvonulása. — Unter dem Doppeladler.
645. Malom a fekete erdő-ben. — Erdei kovács.

651. A rezervista álma I rész. — A rezervista álma II rész.

653. A rezervista álma III rész. — A rezervista álma IV rész.

- Ezen szenzációs műdarab 2 nagy lemezből áll:

781. A tűzoltók kivonulása. — A vlg rézkovács.

- M 194. 1849. ápril 6. Az isaszegi ütközet I rész. — 1849. ápril 6. Az isaszegi ütközet II rész.

Xilophon zenekarkísérettel.

7611. Konzert-Polka. — Ka-tinka Polka.

763. Irlichter-Polka. — A harkály.

Harangjáték zenekarkisérlettel.

659. Feketeerdei zenélő óra.
— Boulanger-induló.
661. Almodozó hóvirág. —
Harang Gavotte.
M 111 Radetzky-induló. —
Boulanger-induló.
M 112. Spanyol szerenád. —
Margit táncdala.

Guidó Gialdini olasz fütty művész zenekarkisérlettel.

783. Varázskeringő. — Ball-
sirén-Walzer.
923. Galambom, galambom,
olasz dal. — La Folletta.
925. Kind du kannst Tanzen.
— Lieb mich und die Welt
is mein.

Celloszóló.*Játsza Pawloff tanár.*

833. Siciliana a. »Paraszt-
becsület«-ből. — Serenade
D 3298. Merengés, cello-
szóló. — Ave Maria, cello-
szóló.

Szárnykürt szóló.*kíséri a cs. kir. 3. bosnyák gya-
logezdred zenekara Budapesten.*

- D 3739 Penso Melodie Po-
pulaire. Isten veled Ná-
poly.

*Postakürt négyes Schrammel
zenekisérlettel, játsza a Schrammel
quartett, Bécs.*

901. Mondnacht ist. — Was
uns d'Vögel von der Liab
erzählen.
903. Vögel aus dem Wie-
nerwald. — Zillertal du
bis ma Freud.
905. Wildschützen Marsch. —
Steinriegler Marsch (énekekkel)
907. Alpenlieder Marsch —
(énekekkel). — Da drunten
im Stoangrab'n (üvegong).

Cigányzenék.*Ifj. Berkes Béla, m. kir. udvari
zenész cigányzenekara.*

550. Nyiregyházi toronyban,
csárdás. — Helyre Kati,
Kati. — Lujza csárdás.
552. Hej zsidólány, zsidó-
lány, csárdás. — Kondo-
rosi Marcsa kiment a vá-
sárra. — Cimbalom csárdás.
556. Régi magyar toborzó,
csárdás. — Vékony deszka
kerítés, csárdás.
558. Kaszinó dal. — Keringő
az »Elvált asszony«-ből.

560. Keringő az »Erdész le-
ány«-ből. — Intermezzo
»Dollár királynő«-ből.
562. Nincsen párja a nádasdi
huszárnak. — Hop, hop,
csárdás.
564. Valse Mauve. — Sori-
entói emlék.
566. Egy, kettő, három, négy,
csárdás. — Somogyi me-
nyecske, gyors csárdás. —
De szeretnék rámás csiz-
mát viselni. — Jogász
csárdás.
568. Kertek alatt faragnak az
ácsok. — Kocsmárosné,
szép csaplárné.
570. Gimbelem, gombolom.
— Várj, várj szép délibáb
»Luxemburg gróf«-ből.
572. Rácsos kapu, rácsos
ablak. — Sirassatok engem
orgona virágok.
574. Bánffy keringő. — Ke-
ringő a »Cigány szerelem«
operetből.
576. Ameddig a világ kerek.
— Putriba lakik a Sári.

*Első szabadkai tamburás zenekar
Kovács Hanó Imre énekes.*

- M 3119. Nem aludtam három
éjjel. — Ha bemegek a
babeves csárdába.
M 3120. Nem teremtett
soha Isten különbet. —
Nincsen kenyér, nincsen
só. Nem ettem én ma
egyebet.
M 3142. Károg a varju a
jegenyén. — Rácsos kapu,
rácsos ablak.
M 3143. Szabadkai csárdá-
ban eczet ég a lámpában.
— Nyisd ki babám az
ajtót és Ég a gunyhó.
M 3147. Gyere velem akác-
lombos falumba Pántlikás
kalapom.
M 3144. Tigris csárdás (B.
Fehér Jenő). — Szabad-
kán van egy kis akáclo-
mbos utca.

Férfi-énekek.*Rózsa Lajos (bariton) a m. kir.
Operaház tagja**ifj. Berkes Béla cigányzenekara ki-
sérletével.*

764. Gyere velem akáclo-
mbos falumba. — Egy csil-
lag sem ragyog fenn az
égen.
766. Darumadár fenn az
égen. — Stiriába, Ajk fa-
luba. — Császárkörte nem
vadalma.

768. Elmegyek a templom
mellett. — Fürdik a hold-
világ.
774. Hej cigányok, ha a ro-
zsám látjátok. — Biró Mari
libája. — Megy a gőzös
lefelé.
M 1123. Emlékszel-e? Štii tu?
— Künn a pusztán szán-
tok-vetek.
M 1125. Sirassatok engem
orgona virágok. — Szomoru
füz hervadt lombja.
M 1126. A templomba va-
sárnap se mentem. — Van
nekem egy imakönyvem.
M 1127. Badacsonyi csár-
dás 1-2-3-4 5 6-7. — Rá-
csos kapu, rácsos ablak.
M 1128. Vásárhelyi sétaté-
ren. — Rácsos kapu, rá-
csos ablak.
A 6024. Lekaszálták már a
rétet. — Juhász legény,
szegény juhász legény.

*Környei Béla, a m. kir. Opera
tenoristája,**zongorakísérlettel.*

626. Nádfedeles kisházikóm.
— Felednélek, felednélek.
628. Költözik a darumadár.
— Dombon van a babám
háza.
630. Cserebogár, sárga cse-
rebogár. — Hul a zápor
künn a pusztán. — Nincs
a pusztán rozsabokor.
M 1019. Pásztor fiu. —
Édes anyám, kösse fel a
kendőt a fejére.

*Pintér Imre, (bariton) a Nép-
színház tagja.*

846. Mert az ember nincsen
fából. — De jó volna
egy nő.
848. Miért is szeretlek oly
nagyon. — Ég a kunyhó,
Ahol jó bort mérnek. —
Megtiszteltük a kend házát.
M 1325. A fonóba szól a
nóta. — Erdő mélyén ka-
kuk madár.
M 1322. Csikós gyerek, ha
felül a lovára. — Miért is
szeretlek oly nagyon té-
gedet.
M 1329. Elmegyek a tem-
plom mellett. — Tul a
Dunán Baranyában.
M 1327. Rácsos kapu, rá-
csos ablak. — Szeretlek én
egyetlenegy virágom. —
Sárga rét, ősszel nagyon
sárga.

- M 1328. Korhely nota ci-
gány zenével. — Korhely
egyveleg. Nem, nem, nem
stb.

*Fráter Loránt, (bariton)**a koszorúzott népdal-költő saját zene-
szerzeményeit ifj. Berkes Béla cigány-
zenekara kíséretével énekli.*

524. Kondorosi Marcsa el-
ment a vásárra. — Mit
susog a fehér akác.
522. Azt beszél a faluban.
— Esik eső nagy sár van
az utcán. — Hozd ki ba-
bám a csákómat.
518. A templomba vasárnap
se mentem. — Megölte
egy legény magát.
512. Ott a hol a Maros vize.
— Rongyos csárda két-
oldalán ajtó.
510. Várlak, várlak, karom
reszket. — Lányok, lányok
gernyeszegi lányok.
508. Hívlak akkor is, ha nem
jössz. — Perge molnár.
506. Száz szál gyertyát. —
Este későn ne járj hozzám
504. Tele van a város. —
Beszegődtem Tarnóczára.
502. Elmegyek ablakod előtt.
— Sir a madár, sir a szá-
raz ágon. — Elment a tyuk
a vásárra.
500. Őszi rózsá, fehér őszi
rózsá. — Kimegyek a te-
metőbe.

*Erdős Richárd, (basszus) a m.
kir. Opera tagja.*

616. A csap után véges, vé-
gig, végig. — Álom volt
a mi szerelmünk. — Ke-
rek ez a zsemlye.
618. Nagypénteken mossa
holló a fiát. — Nyisd ki
babám az ajtót, Ég a kunyhó.
— Kossuth Lajos azt üzente.
790. Kítették a holttestet az
udvarra. — Zöldre van a
rácsos kapu. — Temetőbe
látalak meg. — Édes
anyám ha bcjön.

*Király Ernő, (bariton) a m. kir.
Opera tagja.*

664. Sirassatok engem or-
gona virágok.
666. A fonóba szól a nóta. —
Nem siratlak már én téged.
668 Isten veled kisangyalom.
— Gyere be rózsám —
Erdő, erdő sűrű erdő ár-
nyában. — Áll a malom.

*La comandele de plăci rog totdeauna să se însemneze și numerii suplători.**Prețul plăcilor duble însemnate aci, cari se pot folosi la orice gramofon, în rate costă 3 cor. 50 fil.**La plătire în bani gata 3 coroane.**Rog să nu nimiciți catalogul acesta ci să-l răspândiți în
cercurile prietenilor D-Voastră.*